

Quinetiam tertia differentia doloris capitis quinto incipit die, & ad quartū decimū prorrogatur, propter ea quod non admodum calidus sit, neque festinet, indicio est quod incipiat quinto die, & quod adiecto septenario primis quibus diebus omnes fiant duodecim. Duodecimū vero non esse decretoriū, neque etiā fieri posse ut vnum anticipet diē. Ostensum enī iā est eum esse limitē acutissimorū morborum propriū, ita quod merito in quartū decimum excidit.

G L O. De iudicatione earum egrotationum que talibus sipto. predite erant, dixit in precedētib, ut scilicet vomitu finirentur, sed quo tempore talis futura sit iudicatio, siluit hucusque, diserit tamen id in presenti textu. & sub triplici termino clauditur talium exitus, vsque ad .14. exclusiue, vbi acuti morbi finiri solēt. terminus autē a quo, vnde tales termini initiātur, est doloris presentia. qui & si precedenti textu ut ceticum sipto fuerit celebratum, in presēti cōcomitās tales morbos, etiā a principio intelligi potest. quo sipto ex incremento quod suscipit in certis diebus, promittitur iudicatio in sequentibus decretoriis, qui certa precedentiū dierū indicantiū lege adstringunt. ac presuponēdū, dies incidētes ex vicinitate, indicātes decretoriosque denominari. sicut tertius & .5. in vicinitate ad .4. diē. ita .9. & .11. nā septim⁹ dies illis, & .14. 11, prebet vigorē. Natura. n. si a morbo nō vrget, seper differt iudiciū ad eos dies, in quibus, a supernis aspirationē suscipiat. cū cōsideratiōe supra habita super hoc. & licet in tribus terminis ab Hip. in litera descriptis, iudicatio sit in cōplecta septimana, a termino inchoatiuo. puta in .7. die. quod est vera septimana & simplex. nō est tñ illa cōputatio sic precisa in sequētib, sicut in prima septimana. volo dicere, quod plus differēt. .14. dies a .5. vbi dolor incipit fortificari, quā .7. prima ab initio morbi. nec oportet adeo exacta eē signa quod indicāt pro. pria septimana, sicut pro sequētib, potissimū si refferas equalē distātiā. S; aliquot dubia iam offerūt in presēti pro maiore declaratiōe. Primū ē si in scdo & .3. exēplo text⁹ possit intelligi ēt ab initio morbi comitari dōlorē & fortificari in illis diebus de quibus in textu mētio fit. scdm, pro tertio exēplo. si dolor grauans in .5. si indicat. .14. ut litera videtur sentire. tertium, si in exēplis text⁹, vbi a die fortificationis doloris cōputatur iudicatiois dies. si dies precedētes doloris incrementū, si sunt dies istius morbi & cōputatiois. Et de hoc vltimo dicimus dies morbi eē, cū nomē sortiantur pro distātiā ab initio morbi. sed cū in talibus actio nature in morbū aut vice versa nō appareat ob siptomatū absētiā. quasi nō mereat dici dies morbi iuxta sentētiā Gal. cōt illi⁹ exquisita tertiana in .7. periodis, ad instar inseparabilis in .7. diebus. ergo a diebus incrementi morbi fit computatio pro diebus ceticis. quia vsque ad illā tēpus nec parue rixe, precessere. .7. ergo dies computetur a die doloris, qui cum in primo exemplo, cum morbo inchoauit, decēs est naturam vrgeri a morbo. Et sic domesticum hostem non est quod tolleret per prolixum spatium. Sed facta fortificatione doloris in prima quarta die vbi

creditur

creditur naturam, iniuisse certamen crisis in prima .7. videbitur. quod non
 caret dubio, nam & si signa crisis adsint, nō necessario promittit crisis. vt vi-
 sum est. 3. de crisi. itē morbū solui in .7. die, non erit, nisi aliquod signū mani-
 festum coctionis appareat antea, nā tunc, in .7. liberari, est necessū. Iuxta ip-
 sum Gal. 3. de crisi. in serie q̄ incipit, op̄ igit̄ mentes diligēter adhibere &c.
 Dic q̄ textus presens non affirmat talem infirmū vindicari per crīsim. sed
 duntaxat vindicari. & illud necessario erit, vbi morbus a principio incipit
 sic affligere, vt vna, incipiant infesta symptomata, puta dolor. & qz non fuit
 terribilis ab initio, ideo in primo quaternario nō fuit vindicatus, sed in pri-
 mo, a fortificatione doloris. hoc est, in prima .7. que terminat scdm quater-
 nariū. presupponitur sēper errorē non cōmitti, quo i plus differri, esset neces-
 sum. itidē tēporis cōstitutionē nō esse sūme frigidam, humoresqz crasos, cō-
 plexionēqz ipsius, nō esse etiam frigidam & humidam, nam talibus etiam
 fortificato dolore in .4. nec mirum esset ad .9. aut .11. differri iudicationem.
 Si autem illa fuerint conformia tationi crisis expectate, in die predicato,
 certo indice, inuariabilis erit ea lex. Et ideo Hip. in fine huius textus. Ter-
 tium exemplum introducens inquit, pro eis tribus, & talia quoqz secundū
 rationem ex prioribus eis accidant. A morbo autem vindicari, nō est idem
 q̄ per iudicationem liberari. nam crisis non accidit nisi magnis, & potissi-
 mum cum veloci motu. Consumptio autē omnibus. & prefacte conditiones
 de quibus diximus, seruande sunt in omnibus tribus exemplis textus. vt ac-
 celeret, aut tardetur iudicatio. put talia in vnū, aut aliud latus, inclinatur
 & cum inditia mixta sunt, vtriqz parti fauentia, solertissimi ingenii est ta-
 lia diffinire. tria tamē sunt, que si videantur in die indicante, puta velocitas
 motus morbi, ipsiusqz fortificatio, ac signa perfecte coctionis. obligant vin-
 dicari egrū in proximo die decretorio promisso. potissime si alie cōditio-
 nes non pugnent, de quibus dictū est etiā, si a principio morbi per dies ali-
 quos, ita lentus fuerit morbus, vt saltim priuatiue posses censere, in sat lon-
 gos dies differendam iudicationem, quorū omniū bonorum, dux est nobis
 Gal. dicto. 3. libro de crisi loco citato. Ex quo nemo dubitare poterit, sniam
 Hip. in presenti truncatam esse, & egere suplemento eorum, q̄ ex Gal. sum-
 pta sunt. nam Hip. duntaxat. de quadam morbi fortificatione, ex manife-
 statione sipto. declarata locutus fuit. ad aliud quod querebas. si dies. 14. qua
 tandem ille tertii exempli morbus finitus est, vti acutorum natura clausus
 adhuc (ob quod non omnino pigri motus) quod in prima .5. die doloris for-
 tificatio indicauit, ostensa fuerit per .5. diem fortificationis doloris, tanquā
 per indicem, vt .4. est .7. indicatiua. Dic q̄ solum priuatiue ostendebat, mo-
 do sic pigri mot⁹ morb⁹ erat, vt vsqz ad .5. nullm inualuit symptoma, nō posse
 citra .11. terminari. qz si p̄cipiū fuit p̄lixū, ea p̄portione differt iudicatio. au-
 gmenti aut̄ tempus, si significatum est in prima .4. vel .7. iam sperandum est
 aliquid

aliquid in .14. sed in .11. certificabitur, qualiter succedet. Hec Gal. 3. de crisi. Dico ergo, q; sicut nonus iudicat, & ex Gal. in cōmento presenti. nec per rei iterationem quaternari, quia defficit. Nec septeni, quia superfluit. ita & .5. dies incidens, vt nona, aliquid habet indicare, & iudicare. quatenus incidētes sunt. ergo augmēti morbi inditio apparēte in .5. die, extat i ratione non transire morbū. 14. diē ppter illū velocē motū, quē incipit de nouo acquirere. sed cū .11. dies iudicet morbos incipiētes fortificari in .4. quare. 12. nō eos q; n. 5. cū .12. sit. 7. dies a quita, respōdet Gal. i cotō, qz natura nō adiuēta aliquo celesti fauore eo die, nō intētavit belū. quare aut nō in .11. dicit i cotō qz nec fieri potuit, vt vnū anticipet diē. q; verba obscura sūt, & ambigua. nā qre nō in .13. qz dimissa. 11. 13. videbat cōsonātor. morbo fortificato i .5. die. Si iste morb⁹ fortificabat in diebus parib⁹, verisimile eēt, nec ātipicare. 12. p diem, nec posponere vnū diē, sed duos ad .14. q; est par, & vere cretic⁹, vbi & motus morbi, & nature, vna, cōcurrerent. sed qd mihi nō fauet, vt eā accep tē solutionē, est, q; morbus iste, fortificat⁹ est cū dolore i .5. die, q; est i par di es, ergo videtur, q; ipsi⁹ motus, debebat eē potius in .11, aut .13. quā i .14. Gal. fuit cōtētus dicere, q; non erat pte, p vnū anticipare diē, sed cur nō in .13, con ticuit. crederē ex illo verbo (neq; posse fieri vt anticipet) sūmi solonē, vt .i. esset tardi motus, qz sic in .11. posset iudicari. in talibus autē crisis est in die, quo ex parte nature incipit belū, & tum ex parte materie morbi, talis est. 14. Quod si tibi nō satisfacit, excito te ad vltiora. De primo vero punto. cre do. in illis duobus exēplis, prioribus diebus non eē dolorē. alias non sic dif fereretur iudicatio, vt in primo exēplo declaratum fuit. quare &c.

32 **H**ec accidunt viris et mulieribus potissimum in tertianis, minoribus. natu accidūt ēt in illis potissimū in febribus cōtinuis ⁊ in veris tertianis.

COMMENTVM GALENI

In hoibus perfectis de quibus assolet ferre virorum ac mulierum appella tionē in oī febre tertiana hec accidunt, ppterea q; etas biliosissima existat. In minorib⁹ vero natu non in oibus, sed solūmō in veris tertianis, que iquā biliosissime sunt. Porro accidunt per morbos acutissimos, nā hi quoq; bi liosissimi sunt, constatq; vt perfectis multo magis eueniant. Id enim predi ctis consequens Hippo. nequaq; adscripsit, qz a nobis itelligi facile possit. GLO. Si memores sumus doctōnis eius in matetia de abscessibus, hoc loco, eadē seruare legem clare percipiemus. nam ibidem, de tempore quo abscessus expectari poterat, & cui etati facilius, plene dictum, est cum igit ad febrium iudicationē per vacuationē se trastulit, iā in pcedēti textu, quo tēpore futura esset talis iudicatio plane apperuit, sub triplici termino, mo do. vero qua etate, talis iudicatio fiat, determinat. Per voculam demon strantem, aut relatiuam Grammaticorum. Hec scilicet vomitiones accidunt, aut alie configurate Vacuationes. Morbis scilicet iis de

de quibus diserit. etate prouectis. & minoribus natu. hac distinctiōe, q̄ eta
 te perfecta, in tercianis, minoribus vero, in veris tertianis, & febribus conti
 nuis. Super cuius textus expositione, primo enucleare licet, aliquot litera
 lia magis, deinde ad intimiora procedere, per ea que in sc̄do libro in textu
 vrina nigra in viris & mulieribus pessima. & sic ex Gal. in presenti cotō. eta
 tem p̄fectā appellat Hip. eam, q̄ contribuitur vtriq; sexui, cū perfectissi
 me se habet, ita q̄ eo tēpore, quo vir perfectus est robore, & generandi po
 tentia, & ipsius appellatiōe mulier, de nobis intelligi, hoc q̄ voluit Hip.
 s. etas consistēdi. cuius inditiū, cū addat statim, minorib⁹ natu. sicut ipsa p̄ti
 cula vsus fuit, supra eo textu (talis abscess⁹) ergo duplex etas introducitur,
 & ea q̄ est ad .30. annū circiter, & ea q̄ citra illū est. non facta mētiōe de ipsa
 prima senetute, qz in talibus ea febris magis abscessu, quā vacuatione fini
 retur. vt supra de humorib⁹ crasis in etate florētī, & constat q̄ ibi inuimus,
 eādē esse p̄portionē humorū subtiliū ad etatē imbecillam. Notandū vl
 terius literaliter, etatē florentē esse biliosissimā robustamq; magis, mino
 rem vero, calorismicioris. ita & morbos, quos tangit Hip. in litera differe,
 ob maiorē aut minorē subtilitatē humorū, a quibus pendēt. in textu ergo
 sunt tres conclusiones. Vna implicita, & est, si febres ex biliosissimis humo
 ribus etati florenti occurrāt, nā taliū inditiū esse per vacuationē, est sic p̄spi
 cuiū, q̄ iure inexpressum fuit ab Hip. Cum omnibus numeris obnoxius sit
 talis morbus vacuationi. sed pro duabus, talis sit ratio. eadē p̄portio est, si
 refferas humores mediocriter spissos, ad etatē biliosissimā, & florētē. sicut
 si ad etatē pituitosā magis, & non ita firmā, refferas humores magis bilio
 sos, & subtiles. sed ab eadē proportiōe, idē effectus emanabit. Ergo hec. sci
 licet tales iudicationes. accident in variis etatibus, si morbi varie nature eis
 occurrāt, de quibus textus. Sed nō possumus aliquā digressionē nō facere,
 qua apperiamus, quid Hip. per tertianā, quid per febrē cōtinuā, quid per
 verā tertianā, intelligat. & licet sepe Gal. & i hac propia materia maledicat
 contendentibus de nomine, nō plus imoratus quā ad textus expositionem
 faciat, accedo, sumēs rationē dubitandi, quā r̄ vocula tertiana absolute pro
 lata, non cōscernet dignius suppositū, puta exquisitā tertianā. nā si nomē ge
 neris aut istius generice speciei, licet p̄ aliqua specie accipere, vt statim vide
 bitur, & apparet in litera, in verbo in tertianis, dignius videbat, de exquisi
 ta tertiana intelligi. aut de nullo particulari. Sciēdū ergo est. Gal. 2. de diff.
 febrū. cap. 11. pertracta. & hāc materiā. & etiā. c. 1. & 6. epidimiarū cōtario. 2.
 super textu. Quecūq; tertiane naturā habent, his nox ante accessionē mole
 sta est. ex quibus omnibus locis, omīssa agatini perfidia. Dicimus verā cer
 tā diligentē. exquisitā tertianā, esse febrē ex colera putrefacta extra venas,
 quā, aut ex tēpore febris, aut ex signis ipsius materie puritatē indicātibus
 illis locis ac. 2. de crisi. Possumus intelligere, vt. s. vltra duodecim horas non

affligat, infra vero per aliquot, possibile est. si vero tale tēpus afflictionis proget, intra spaciū. 20. horarū. tertiana dicitur nomine absoluto. hoc est, febris intermittens inuadens tertia die, cuius materia est colera, sed inquam non pura. sed si transeat illud spaciū, quatuor habebit nomina, prout ad. 4. iuterualla potest conducere. nā si affligat per viginti & quatuor horas. dicitur tertiana producta. si per. 30. admodū producta. si p. 36. magis pducta. si per. 40. aut plus plurimū pducta. si vero ad vltimus proget, nō desinet in infebritationē sēnsibile, nec intermittens vere dicitur. qz cū ta. e spaciū cōprehēdat duos dies, & duas noctes, statim succedit dies destinatus periodi. qd ergo habuit interualū inter precedētē & subsequētē paroxysmū? cū ipsa ambat oīa interualla, de. 4. q̄ possūt esse, aut saltim tribus. s. duob⁹ diebus & vni ca nocte, aut vice versa. & magis, & minus, put precedens paroxysmus protendit. Ergo Hip. i. textu per tertianā absolute itelligit, q̄ naturā habet tertiane. sed exquisite non sunt, nā tales p̄ speciale nomē explicat & de talibus sic protēsis, merito in dicto textu (nox ante accessionē molesta est) qz si i veris tertianis adhuc, vt ex Gal. sumitur i secūdo de diff. cap. 3. & si cōplecta febre precedētī tertiana exquisita. nullū sit putredinis vestigiū cognoscibile impulsu, tamē non potest excusari aliquod sēnsibile vestigiū, in die aut nocte precedēte paroxysmū vēturū, quo magis i protēsa tertiana, vbi pigre in infebritationē desinit, & ex humorū grauitate accumulatorū, breuiq; interualo, necessū est noctē precedentē (quo tēpore solēt peius se habere egroti) molestā esse ipsi egrotis. ommitto referre, qualiter ille textus Hip. in scda apho. quib⁹ crisis fit. nox difficilis sit ante acūmē. intelligat plane nō de crisi. sed de accessiōe futura i tertiana. ommitto etiā. quā illud dicit ū Gal. de priuatione vestigiū putredinis in pulsu i febre putrida. in publico obuiat ip si in. 2. de crisi, restat de febribus cōtinuis vnicū verbum, per quas intelligit Hip. tertianas continuas. nam hec vocula febris continua, nō dicitur apud Gal. 2. de diff. cap. 2. nisi de ea q̄ non intermittit, & incrementū habet, siue ab vno, aut altero humore pendeat. sed sinocha, est nomē febris inseparabilis, q̄ nullū incrementū habet. Ergo causon apud nos, vbi nullū incrementum sētitur. Sinocha est. & sic flegmatica, si daret ex tanta vicinitate ad cor, vt oīs motus nouus occultaret sicut in priā. 4. plane & publice diseruimus. ex quo sinocha febris, nō est apud Gal. febris de sanguine peccante in quātō, sed talis est sinochus. vt supra volui tangere. nā sinochus si esset ex sanguine putrido. naturā seruaret colere, & sic per impares affligeret, & in iparib⁹ iudicaretur. Quod ostendimus esse plane, ad versus Gal. 3. de crisi. multa tamen est in his nominibus equiuocatio, nā sinocha genere. i. continua dicitur, & q̄ nullam proportionem habet, iterū a continuitate vniiformi, sinocha i specie dicitur. Igitur ad propositū textus. cū biliosa vomitio febribus colericis adaptetur, l; continua datur proportionalis ex aliis humoribus, in presenti per

talem, aut causalem aut tertianā continuā intelligimus. aut propius tertianā continuā solū. q̄ si nomine digne sunt, triteophs. dicuntur. & ita. 6. epidēmiarū. i. tertianarum naturā refferentes. nō faciendo vim, si in regre desināt aut solum declinationē febrilē habeant. hec ergo tāta dicta sunt, ad textus presentis lucē. cum igitur exquisita tertiana, idem & cōtinua, a puriori bile procedat. adhuc sub etate mitiori in eadē iudicationem finietur. proportione ad productā tertianā, aut absolutā, cuius humor grauior est, sed eius pōderis ad florentē etatem. q̄ nomine ābsolute dicitur tertiana. Et vulgo notha, vt genus contrahatur. sic habes ex hoc textu fundamentū, & satis bene ex illo Egidio in versibus suis de vrina. vt ea vrina q̄ in iuene tertianā simplicem indicare possit, puta citrina intensa. in sene aut puero duplicem tertianā, aut continuā. Ob quod consulimus interrogare de etate, & id lucrū reportabimus, vt simul soleant rustici de sexu disere, quo magis certificabimur. pro diuinatione quam expectant. quare &c.

33

Quibus per talem febrem dolet caput: & pro tenebris ab oculos obfusis hebetudines subeunt oculorum: ac splendor obuertitur: & pro ventriculi dolore circa ilia: aut leua parte: aut dextra aliquid contenditur: neq; cum dolore: neq; cum inflāatione: sanguinē de naribus in his fluere p̄ vomitione expectandum est: magisq; in adulescentibus sanguinis fluore expectari oportet. A gentibus vero trigessimū annum: aut etiam adultioribus: minus: sed vomitionem in talibus expectari oportet. **SEN.**

Talē dixit febrē, qualē inter initia sermonis per hanc iudicauit dictionē Si quis in febre non exitiosa dixerit caput dolere, id igitur in vtraq; seruās febre promiscuū fore dixit, vt finiant per excretionē, p̄prium vero vtriq; adiecit quo genere excretio contineatur, in priore quidē biliosam vomitionem, in sequenti vero sanguinis fluore. At vero signa id indicantia. in priore quidē visa tenebricosa ac ventriculi dolorem, in sequenti vero hebetudines oculorum & splendorem. & item intenta ilia circa dolorem & inflāationē inditia maxima sursum versus tendentis humoris. Porro supra dixerat sanguinis fluore comitari decretorie inflāationibus que in illis fatigent vnusq; in minoribus natu, in quibus sāguis exuperat, & rursus id ipsum nunc adscipit, & item vt biliose accidant vomitiones in consistentib; per etatis vigore. Ceterū libro de morbis vulgari etiam lugere sponte dixit eos quibus sanguis naribus erupturus est. Hec igitur cuncta cōponēs atq; adiiciens eis, quecūq; aliubi docui, nunq; non presenties futurum sanguinis fluore, potissimū si clare ex pulsu cognoscas indicium excretiois, qd vsq; quaq; anteuertit decretorium sanguinis fluorem. **GLOSA.**

Qualiter in similibus febribus puta non exitiosis, sanguis fluxus loco vomitionis succedat, & quibus signis indicetur, & cui etati talis fluor sanguinis magis congruat, docet Hip. in presenti. si igitur taliter febrienti caput dolet

doleat, & intensius forte quā aliis, cum sit maior extensio, & sub diff. percut
 sui seu pulsatiui, & notabiliter grauatiui, nā hec ē diff. doloris sāguini adf
 cripti, scda primi. & secundo de locis affectis. apprehendatq; partē anticā ca
 pitis, nā & ea regio sanguini correspondet, & si vitio ventriculi in vomenti
 bus ex directo, etiā talis afficiatur pars. succedatq; turbatio quedā in visu
 pro obscuritate, interpositis scilicet vaporibus a sanguine, qui cū lucidi sint
 corpulentia turbare visum possūt, obscurare minime. & ideo subdit ac splē
 dor obuertitur. Quod Aui. in scda. 4. proposuit in serie in. cap. 5. & videt in
 firmus fila rubea lucentia. & l; vapor colere adustus obtenebrositatē cau
 set in visu, quia attrior est. cū sanguinis fluxus iudicat morbos colericos, eo
 dem capite, etiā sp. endor est corā oculis, sed ad citrinitatē vergens. rubetq;
 facies in sanguineo plus. eodem ca. & 6. epidid. cotario. 2. in textū. ita vero le
 habent plurimi & valde rubentes. & attende q; verbū Hip. in eodem textu
 neq; de naribus sanguis erumpit, non pugnat ei, quod diximus. imo dicit
 in ea passione, de qua loquitur, abscessum futurum, nisi sanguis de naribus
 erumpat. Habentq; lachrimas subito de quo Gal. in cotō. & Aui. eodē ca
 pite. sed super eo quod statim accumulatur, est difficultas. nā ait, loco doloris
 qui in ventriculo erat in priori febre, q; vomitu iudicata est, his talibus suc
 cedit quedā tensio in parte dextra, aut sinistra, nec cū inflāmatione, nec cū
 dolore. nā supra in libro primo vtiliter iudicate sunt illorū locorum inflam
 mationes sanguinis fluxu, & cōstat, talia loca nō posse, absolui a dolore. dic
 q; ex argumento oritur responsum. nā ex Hip. in. 4. apho. in pluribus testi
 bus, hec in febribus fiunt, idem est, ac dicere, in dispositiōe febrili absq; apā
 te. Ergo in presenti, cum de fluxu sanguinis pertractet iudicante febrē nō
 exitiolā, intelligitur absq; apāte, & ideo licet ex ebullitione sanguinis in ma
 gnis vasīs q; sunt iecur & liē, aut sibi appensis, causetur tensio quedā prece
 dens crīsim, talis absq; dolore propter obtusū sensū mēbrorū, & absq; apāte
 calido erit. Ex quo patet qualiter singulariter Hip. & si in affectibus illorū
 apostemosis, sūme cōmendauit directionē. 6. epididimiarum. In textu vene
 tēporū cotario. 2. in presentiarū non deffiniuit a qua parte erupturus esset
 sanguis, sed ipsum erupturū loco vomitionis adiecit. nō esset peccatum ex
 frequentiori euentu anare dextra confluere, ob presentiam iecinoris, potif
 sime si tensio maior dextra parte sentiat. Ob qd ita euenit in iuvene illo. de
 quo Gal. libelo de presentione. quē fluxū predixit, & ex qua nare visa negli
 gentia floboth. & pomo maxille dextro valde rubeo. in qua narratione nō
 est posponēda ea aurea snia, q; soleant imoderate vacuatiōes fieri, i morbis
 fortis impetus, cum coctio non est consumata, aut perfectā. Cum enim nō
 est seggregatum nocuum a iuuatiuo, vtrūq; excernit. Ob quod pūsit exu
 peranti fluxui, ventosis & similibus adminiculis. Notaq; etiā ibidē, quam
 sanguinis quantitātē fluere pmissit, antequā fluxui se opponeret. Notaq;
 d ii deinde

deinde super hac vacuatione sanguinis cretica, quod dixit Aui. in scda. 4. c. 74. q. accidens in 4. die, significat difficultatem crisis. imo bonus est ille, q. accidit in imparibus. & vide si hec, pugnat dictis nostris supra, de sinocho. vbi apud Gal. 3. de crisi vtiliter expectat crisis in 4. secus in continuis proportionalibus cum igitur in presenti pro vomitione, sanguinis fluxus succedit, satis iste sanguis a colere conditione distat, potissime quod congruit etati magis, qua minus colera abundat. cum igitur crisis fiat hora motus morbi, vbi supra. Talis sanguis minus inclinaretur ad impares, quam ad pares. Si autem Aui. incubuit textui Hip. q. in diebus paribus iudicantur, iam vidisti Gal. non venisse in eam sententiam, nos supra tantisper verificauimus eam, cogita ergo pro solutione. ita non minus admiratione est, quod de etatibus subdit. Nam primo libro de hac iudicatione inquit, potius expectare oportet in agentibus. 35. annum. Hic vero in adolescentibus magis. sed in agentibus. 30. annum aut ultra, vomitione loco sanguinis fluxus. Constat etiam, ut in causa, sit difficultas, nam apertionis, venarum & ebullitionis, non est parua pars, copia colere, quae sanguini miscetur, talis bilis in etate perfecta concreuit. litera antiqua hunc fugit laborem, nihil de etatibus exprimens. Gal. in 6. epidemii. cetero primo. super textu. (Soluerit autem sanguis emanans) habet, quod & si puerilis etas longe sit ab hoc fluxu, in adultioribus configuratus est. respondemus, quod aliud est comparare iudicationem apertum per fluxum sanguinis narium ad certum terminum, ut inde alius modus crisis possit expectari, & sic in primo libro sub illis conditionibus. Sub alia. n. etate prouetiori, morosior esset talis iudicatio, aut alia. & aliud est referre hanc iudicationem sanguinis, ad colere vomitionem, nam pro hac, quis dubitat etatem perfectam aptiorem, quam tota etas biliosa dicitur, & ita in tale sanguinis fluxum minus, & magis in vomitionem secus in priori. item in primo libro intra 35. annum, adolescentiam claudit, de qua hic. Ex quibus cum ceteris supra narratis, clara erit solutio. quare &c.

De conuulsione. Cap. xiii



34
Deteris conuulsio accidit: si febris acuta fuerit: nec alius deficiat: ac vigilent: paueant: lugeant colorem mutant: & croceum: aut liuidum: aut rubidum trahant. hec igitur nuperrime editis pueris propius accidunt ad septimum usque annum adultiores vero pueri virique non in febre prehenduntur conuulsione: nisi aliquod indicium extitit validissimum ac deterrimum qualia per delirium accidunt.

SAL.

DE CONVULSIONE hoc loco disputat, quod non in parte vna corporis. s. in omni eo infestet, que in pueris potissime euenit potissimum lacte. tibus, non minime vero propter usum lactis, magisque quoties fuerit crassum, & quod plurimo alimento & inopportuno vtuntur, nihil aliubi agnoscentes viuendo preter hesitandi comoditate, omne enim nervosum genus in illis debile est. Cum enim tres vires genere existant, ex quibus gubernatur corpus, duabus quidem

dem pueri q̄ ceteri fortiores habentur. Vna vero debiliores q̄ i nervis in-
 xa est, & ob eam rē prōptissime conuellantur, & rursus ad habitū nature fa-
 cillime remeant. Perfectis vero nec facile consistit, neq; desistit conuulsi-
 nis affectus ppter valentiā in nervis facultatis. Itaq; conuulsio accidit etiā
 sine febre i forti admodū frigore, & copia humoris crudi crassiq; & itē in-
 flāmatione in nervis ac tendonibus quotiēs originē ad consensū agant. S;
 hoc loco de conuulsione docet, q̄ per febrē consistat, quē admodū inter ini-
 tia subiecit psequi predictiones in morbis acutis & in aliis, quicūq; ex illis
 cōsistūt. Itaq; cōuulsiones p tales morbos in auctioribus illa significabūt in-
 ditia, que maxime per deliria defficioliora existūt. Sed potissimū, si partes
 in vultu peruertūtur, aut dentes strident, aut oculi crebro mouētur, aut per-
 uertuntur. In pueris vero sufficet, si vigilent tantūmō, interdū si metuant
 admodū qd̄ inq̄ pauere noiāuit. Si lugeant intēte, & aluus haud quāq; deii-
 ciat. Hec igit̄ ceu cause sunt, inditia vero cōuulsionis ad has causas colores
 preter naturā habētur indicātes humorū ptauitatē, ex quib; conuelli asse-
 lent. Pallidus enim aut liuidus prauū qualitate signat humorem, rubidus
 vero sanguinis copiam indicat.

G L O S A

Procedit Hip. in presentiarū, ad quodā ppositū nouum, puta de aduētū
 vni; morbi, ad aliū prexistentē, vti est cōuulsio vulgo spasmus in febre acu-
 ta, pueris ipsis, potissimū si inditia quedā de quibus in textu, adsint, adultis
 autē id non cōtingit fieri, nisi a magna causa. In primis igit̄ ad faciliore doc-
 trinā finitionē conuulsionis pponam; que sic describit̄ ab Aui. scda texti. c.
 propio. est igit̄ egritudo neruosa, qua mouent̄ lacerti versus suā originē, &
 inobedientes fiunt dilatationi. in qua discriptione ponit̄ diff. ad ipsū theta-
 nū. quo affectu, nō solū inobediūt lacerti dilatationi, verū & flexioni. est. n.
 rigidū mēbrū, hoc ē oppositū duobus spalmis, patet qualr, & si passio lacer-
 torū dicatur a Gal. non sibi pugnat Aui. eā neruorum ponens. affectionē,
 est. n. neruus precipua pars lacerti p quā motus. & est pars consimilis, cui a-
 ctio proprie cōtribuitur, alibi videndū. & constat morbū dici, p ea mala fi-
 gura, aut qualitate, quā ille contractiu; motus insequit̄. & si pro eo inordi-
 nato motu, symptoma dicat̄. libro. 5. de morbo & simpt. & est pter n̄is mot;
 quia l; fiat in organis n̄iter institutis, qz extensioni minime obtēperat. ipe-
 tuose flectit & cōcutit̄ aduersus voluntatē. De numero aut̄ cōuulsionū, di-
 xit Hip. in. 6. apho. in textu. 39. spasm; fit plenitudine aut vacuatione ita &
 singuitus. Sic Gal. in cotō. ob honorē Hip. nictit̄ deffedere, duplicē eē con-
 uulsione tatū. & talē e dolore ortā, aut quā nō pportionatā ad materiam ap-
 pellam; inanitione causari. qd̄ expresse sentit in. 5. apho. cotō. 1. l; in. 3. de lo-
 cis affectis. visus sit dare illā tertiā differentiā. Ob qd̄ cōmuniter ipsius snia
 nō tenet̄, imo triplex diff. assignat̄, s. presentia humoris, aut ipsius priuatio-
 ne, aut aliqua mala qualitate, qua virtus retrahat̄, & simul cōuocet ad se or-

gana. Cui⁹ respectu, vterq; aliorum dicitur m^{is}, s. positue aut priuatiue. sed in illo primo, nulla est rō materie, vt inde disponat organum ad cōtractionē secus fundādo qualitātē, q̄ virtutē afficit. Ex quo nō incōuenit, talē cōuulsionē uō pportionatā ad materiā curari p vacuatōnē, & q̄ m^{is} nō dicatur & vide si obuiat aph. in. scda pri. quecunq; ex plenitudine &c. nā illd p accidens cōtingit. Isto ergo addito ad sniam Hip. nō est opus mētionē facere in textu isto. l. lumbricis cōiunctis febrib⁹, talis tōuulsio si ex talib⁹ oriretur, nlla eēt illa ab ista, sic nō pportionata materie. Procedam⁹ ergo ad illum de plenitudie, q̄ fit. humorib⁹ ipis occupātib⁹ neruorum corpulētā, vt q̄to fm latum isartiuēt & replent, tm ipsorum lōgitudō abreuiet, ob qd̄ verius originē contrahunt cum eo cōcūsiuo motu, nā tali cōtractiōi obuiāte. Sic musicalium instrumētorum fides hiemali tpe incrasate, si non laxent a muscis ipis, rūpunt ipis cōtractis magis, q̄ expediat. Similēq; cōtēplaberis dispositionē ob sicitatē supfluā i eodē fidiū exēplo, q̄ ēt rumpunt nō laxate est⁹ tpe. sic pili sic corrigie si ignis p sentie offerant. q̄re autē i ethica cum sic exuperātī sicitudie nō conuellant mēbra, & si id prohibet sicitatis vniformitas, aut q̄ i neruis forsā tāta non sit, alibi vidēdū quib⁹ preābulatis, licet ad textum accedere. aliquot punta indagādo. primū quare morbus iste sit pueris peculiaris, & que species sit, q̄ ipsis febrientibus accidit. itē quā diff. facilius incurrat, & q̄ magis periculosa sit. itē quid antecedit, si febris conuulsionē, an secus. & vtrum horū sit magis timendum. Item si textus particule intelligende sint, per viam cause aut signi. & si ista puerorum etas ad .8. annum terminat. Itē si adulti alicui speciei conuulsionis sint prōptiores ipsis pueris. ac demū si de vtraq; diff. pars vltima text⁹ intelligat, & de malicia talis sipto.

De primo respondeo cum Arist. in. 7. de historia animali. cap. vltimo. in serie que habet solent pueri plurimi conuulsionē excipi, & precipue corpulētiores, & lacte vefcentes copiosore, crasioreq; & nutricem latentes succi plenā, & corpulentam, nā cū nerui taliū sic moles sint, ipso lacte copiose sūpto. potissime craso. vbi habet locum illud verbum Aui. cap. primo de spasmo habet sic, materia vero faciens spasmu, non efficit spasmu, & mollificat nisi per suam grositudinem, quasi dicat si mollis & fluida esset, paralelim & nō spasmu faceret toto neruo vniformiter remollito. Habes etiā in ea autoritate, que nutrices sint aptiores, vt ipsarum infantuli securent ab spasmo. late igit craso, aut male qualitatis simul cū passibilitate neruorum istorum succedit morbus sic peculiaris ipsis. q̄ autoritas facile ad epilensā debet, cōduti. vnde talis morbus, puerorū mater dicit, q̄ plures occupet & extigat & vt plurimum ad .7. dies. tanquam primum terminum. ob quod ibi vide, causam quare fere in omni natione & lege nomina imponuntur infantibus 7. die. tanquam illum magnum metum posposuerint, & sic ipsorum saluti magis credamus post illud spatiū. vide totū cap. quia brebe & gloriosum.

Dicim⁹

Dicimusq; deinde, de vtroq; spasmō textū intelligi, & si verba Gal. illi de plenitudine magis adaptari possint. nā si ille de inanitione videatur magis configuratus febrī, cum sit calida & siccā crasis, inaniat consumatq; humores ob ingluviē puerorum copia iueniē humoris, qui p̄ primū occursum febris dissolutus, ipsorū repleat nervos. Estq; inter vtrunq; diff. q̄ iste de plenitudine longe otius fieri potest, nec valet callunies nos, q̄ humiditas sit magis lēte actiois ipsa siccitate, 4. pri. & 7. terapēth. nā id de humiditate absq; materia sentiēdum est. Ergo de vno ad alterum trāsire nō repugnat. De alio pūto respondem⁹. nervos incurrere citius spasmū de plenitudine. nec seducaris, q̄ nervi siccī sint, & sic sic⁹ espasmus ip̄is magis configurat⁹, cū i genere p̄portionali sit facili⁹ cōuersio. illud. n. ad morbos cōspicientes crasim conducendū est. secus ad respicientes cōpositionē. & mēbri sbām. Vnde facili⁹ nervi replent, q̄ inaniant. Si autē quis de dispōne q̄litatiua, forsā cuti, nervi p̄pinquat̄ p̄rio de tēperamētis. & de ip̄is eēt distingere, vt motiui aut sēsitivi. crederem ad siccū tātilū īclinari. & sic ad siccōs morbos. Estq; sic⁹ dure curabilis, cū facili⁹ sit deponere humores sup̄fluos, quā p̄tes humidās repōnere. Iuuatq; exicatio calore, q̄ est potētissima q̄litas. Et nota q̄ ambo hi spasmī, quodāmodo pueris sunt facili⁹ curatiois, illi. s. a quib⁹ releuari cōtingit, respectu aliarū etatū. Primo q̄ a facili⁹ causis eos incurrant, ex subiecti p̄optitudine. tū q̄ virtutes n̄les eis sūt vigorose, vnde ad vtrūq; parati. & modifica sniam n̄am, ex dictis Gal. 3. aph. sup̄ textu. (Pueris iuxta plantationē dentiū. q̄ vis concoquens vētriculi ipsorū sic non ē vigenz multū, cum diaria frequēter capiant, crederem ego, ob impropotionē obiecti in quātitate. secus de ipsa i iecinore, mēbrisq; reliquisq; virib⁹. Omnia. n. i eis prestātia sunt, q̄ si inde arguas eos quoq; a siccā conuulsione facile liberari non effugies dubiū haud triuiale, quia conuulsio siccā ponitur in hac schola incnabilis. Dic q̄ excipitur etas puerilis, nā ob p̄optitudinem disoluen de substantie facile ammittitur, & ob restaurandi robur ita & facile amissa substantia acquiritur, non sic in iuuenibus. nec tamen arguas, q̄ pueris siccā conuulsio sit magis contraria, vnde difficilīus curetur. nam & si respectu illius conotate siccitatis, ipsi videatur pugnare magis, vt tamē de defectu substantie humide acquiritur, otius in pueris causatur, & leuiori occasione, De alio vero punto, clarum est febrem precedere, vtī causam talis, aut eliquando, aut consumendo neruorum substantiam. Si vero precessisset conuulsio, esset medicamentum materiali. iuxta sententiam veteris. Febrem in spasmō fieri melius est &c procedendo deinde ad textus particulas, aliquot se habent vt signa, & simul vt causa. Quedam vt signa tantum. Ventris constipatio etiam ab Arist. capi. citato posita fuit pro causa, quia superfluis retentis, aliquid promptius ad nervos euaporat. ac dolor qui puerulis causatur ex tali constipatione ventris non parum conducit. Linquo autem

in presenti, qualiter aliquot superflua ex spasmō cohibētur, & aliquot eiiciuntur cap. de epilepsia, aliquid dictū est de hoc. Vigilię vero sunt cause, cerebrū calefaciēdo & debilitādo. Est etiam signū nā ex eo cōcusuō motu, interruptur quies somno necessaria. Item ex grauiissimo dolore, quo excitant. Vnde 4. pri. cap. de flo. parcendū est floboth. in febribus vbi miscetur spasm⁹ nā tales dolore sudore & vigiliis, que omnia sūt peculiaria spasmō defficiunt. pueruli, ergo ex eo dolore lugēt, itē & corruptis fantasiis agitant vaporū copia iā neruorum originē occupāte, cuius causa excitatur cū pūore, ita vt mihi nihil familiarius in pratica in puerulis 'qui ploratus & pūor & si vt signa celebrēt, in timore est clara occasio efficiendi. pro quo, nullus ita exactā causam vt Zoar. c. propio, vt viso aliquo terribili nō vsitato cogitatiua retrahat se versus memoriā, vt inde sibi consulat, ī qua retractio ne nerui vna cū miringis retrahūtur: & vulgus multū equiuocat super hoc, nā spasmū a timore pasmū vocat. Quod nos cōgelationem appellam⁹. sed aliud est cōgelatio a spasmō, si igit in febre talia fiāt, minari spasmū significatur. & lugēt pueri, quasi ex corruptis formis perterriti, & cum metu excitant. coloris itē variatio, ita peculiare signū est talis affect⁹, vt nihil plus aprecies pro pratica. Significat. n. talis variatio, diuersorū humorū repletio nē, & nō tēperatorum, potissime vbi liuidus miscet color. De quibus coloribus potissime liuido, fuse Gal. 6. epidimiarū cotārio primo super textu febrium quidē. versus finē cotī. Etas autē puerilis ad. 7. annos clauditur vt supra adduximus. deinde neruis, solidioribus tantisper factis, & ipsis meliori vtentib⁹ regimine, non succedit conuulsio nisi vt signum. affectus magni cerebri, quo passo conuulsionē ex presentia phrenes, nerui conuelluntur. & cōmuniter si ad eam peruenitur dispositionē, incurabilis est, aliquid dictum est primo libro. nam vt plurimū interimit anhelitu intercepto. vt cap. propio est videre per Aui. nō negando, vt adultioribus, ex causis aliis minoribus, vtraq; conuulsio fieri possit, & curabilis sit. quare &c.

35 **C**onualituros moriturosq; pueros & alios scrutari conuenit omnib⁹ prout in singulis singula relata sunt. BAL.

Id etiam antea dixit. & nunc quoq; cōmemorat, & rursus post paulum dicet, propterea q; utilissimum sit, attamen non id intelligunt pleriq; medicorum. Sed interdum aliquod prauum videntes indicium, ex quibus contingit viuere hominem criminantur ceu mendacem, quē admodum rursus bonis apparentibus interempto egro falsissimū esse Hippocratem dicunt nondum cernentes vt interdum a multis bonis inditiis vnum malum vehemens peruincatur, & rursus e contrario a multis malis vnum bonum si vehemens sit.

G L O S A.

Et si hec Hippo. sententia supra cōmendata sit primo textu tractatus, in titio

verbo (te sollicitum esse) & inferius repperetur, nō est in vanum talis reppetitio, q̄ vtilissima sit. est igitur in actu prognostico sūme comendāda. quam quipiā peruerse intelligētes infficiunt. Nulla ergo egrotatio affirmetur salubris aut mortalis, nisi ōnia signa exacte ponderentur & examinenturq̄, ita q̄ vincentibus detur palma & iuditiū. nā inspirationis difficultas, ratio non laena, appetitus prostratio, iniqua signa sunt, & semper malū significātia, sed si talibus stantibus egrū euadere cōtingat, damnādus est Hip. aut hec ars inficienda: minime, quia nō attendisti ad omnia signa, vt Hipp. precipit. nā si fecisses, non damnasses mortis iudicio egrum ipsū, quia ea a totidē bonis, a paucioribus, ab vnico ingentis virtutis vinci poterant. Quā sententiā singulariter Gal. in primo de crisi pertractans ait, & ppter hoc mirabilis Hippo. in libro prognosticorum. Dicit in hoc textu. ait, expedit tibi vt agnoscas omnia signa, deinde ea perpendas & ipsorum fortitudinem experiaris.

¶ si obiceres eam ponderationem nō posse certificari nisi effectu rei, & sic prius erit iudicium quam presagium. dic q̄ accomodāda est sentētia quam vidisti in Petro post rei euentū, ad Martinum, priusq̄ exequatur. Sic in actu curatiuo. ex comodo vnus auxili in quoddam singulari, ipsū vendicamus ad similem passionem alterius. & nihil nouum est. Iam sepe extincto infirmo, recurrimus ad libros ad ponderandū signa, qualiter tanti valoris fuere. sicut in aliqua parte hispanie, suspensio homine agitur de causa. ac colligas ex Gal. ibi tabulam signorū, distributam ad tres gradus tam in bonis, quā in malis. id autem totū, vt plura credas vinci a pauciorib⁹, & pauca nō a multis. & si non sit bonis signis tantū credendum, quātū malis. & ideo secūda. 4. solus casus virtutis est malū signum. Nota tamen hoc totū considerationē suscipere ex morbis, vt vnū signum totā fidem habeat, vt i creatus in passionibus pectoris, vrina in febribus acutis, item sessio in pulmonia, q̄ plus valet ad malū quā in alio morbo. itē tēpus morbi cōtēplandū venit, vt deiectio nigra, q̄ varii ponderis est initiante morbo, aut in fine. 4. apho. ex qua cōsideratione, vtraq̄ pars illius sentētie Hip. causā suscipit. vt nec alleuiatis absq̄ ratione credamus, aut vereamur irationabilia mala. Quia in prima parte, bona vincuntur a malis. & secus in secūda. conduxit autē Hip. pertractare hoc post puerorum morbos, vt aduertat, quot apparent monstrā in talibus eueniant magis, quam in aliis etatibus. integra namq̄ tota cōplexione, sepius amissa spe tales reuiuiscunt. Et sic clamat Vulgus, puer, est, dum animam habet, Non dest spes, secus vbi natura defficit. Vt etiam intelligas ex hoc textu. Non esse damnandam hanc Artem. Nec cedere a sui firmitudine. Quod post signa firmi valoris ad mortem, reuiuat homo. Sufficit namq̄ arti frequentissima veritas. Quanta enim signa timorosa vidimus. Secunda quarta &c. Quod vulgus clamat, ecce homo, cui funeralia parabant. Ergo in nulla etate, sexu ve, profferat

medicus

medicus aliquod iudicium vaguum, sed oibus prudentissime pensatis. nec sic perpensa arte, falli ipsum medicum, est impossibile, imo humanum, & si sapientissimo rarius, de quo in calce. Sic enim fugiemus vulgi dentes, qui obscurare potius, quam extolere nos nictitur non paruo domesticorum inimicorum adiutorio. quare &c.

36 **H**ec intelligo de morbis acutis & alijs: quicunque ex his consistunt. **SAL.**

Id scripsit Hip. quomodo ante dictum etiam preceptum vaticinatus negligentiam pariter & auduciam eorum que sint eius volumina lecturi, & item quesituri quo pacto commemoret quartum diem, atque etiam sextum suppurationemque & aquam intercutem, nec non febrem quartanam. Cum enim eo clare scribente ut non solum agat de acutis, sed etiam de transeuntibus atque in longam temporis seriem extentis, attamen talia querant, quid nam agerent, nisi id effecisset. **G L O S A.**

Quorum morborum prelagia, & quibus congruant huius libri per tractationes, docet Hip. in presenti, sub sententia que in morbis acutis, atque ab ipsis pendentibus, fundamentum sue sententie ex prioribus patet. nam frenesius pulmonia, acutissimi sunt morbi. empima hidrops sat lenti. sed de talibus, ut ad apostema iecinoris aut pulmonis succedere, alias non essent atinencia huic tractatui. Utilitates namque prognostice in talibus sunt necessarie, & de eis satagit vulgus exitum, cum ipsos videant vitam agere. quorum comertio inseritur pertractatio chronicorum, qui a talibus pendeant, ubi prognosticum ex priorum prognostico cadit. quid acutus morbus sit, & que iis non conuertatur cum breui, & qualiter longus & brevis opponatur, & ambient omnem morbum. non sic chronicus & acutus. 3. dierum decretorium in fine expressa sunt. quare &c.

37 **O**portet eum qui sit recte predicturus sanitatem ac mortem: in quibus morbus pluribus diebus fatigaturus est: & in quibus paucioribus indicia ediscendo oia interstinguere estimando vires eorum inter se: quemadmodum de alijs scriptum est: & urine & screationis: ubi pariter pus bileque excreat. **G A L.** Omnia assidue oportere spectari indicia, nec vni credere etiam antea definitum iam est. Sed nunc adiecit sermoni rem utilissimam, id vero esse dico vires estimari indiciorum oportere non simpliciter has, sed conferendo eas inter se. Sunt enim quedam indicia ipsa per se prava magisque & minus, quorum vires mensurari oportet vocabulis, ut antea quoque explanatum iam est aut exitiosum dicendo, aut exitiosus, aut admodum exitiosum, & ite adiciendo verbum, iam. Nec secus in bonis indicis rursum similiter, aut salutare, aut salubre simpliciter, aut magnam obtinet vim, aut etiam cum verbo, admodum. Plus enim si dicatur admodum magnam vim obtinet, quam si nudum ac solum magnam vim obtinet. Sed nunc conferri oportere dicit vires indiciorum inter se non modo similium, verum bonorum cum bonis, ac malorum cum malis. Sed et bonorum cum malis, namque ob hanc copationem ea que fuerunt propter rationem inuit. In primis ei agnosces quod nam propter rationem eueniat, tum autem haudquaquam terreberis & demum considerabis que ob rem

existat, aut quod nā soleat iudicare. Sed hec oīa in nris cōmētariis definita iā sunt
 maxieq; libro de iudicationib⁹, nec ab re erit. Nunc q; grā exēpli reuocare
 in aīm qdā a cōi initio incipiētes oīs p̄sentiēdi facultatis. Cōsiderese ei cōue-
 nient i primis vtrū p̄cipue pars vna i corpore affecta sit, an morb⁹ sit humo-
 ris i cōceptacul⁹ cōditi, deinde p̄ quā potissimum facultatē piculū egro imi-
 neat, etenī perpensum iam est, triplicem esse facultatem tum deinceps fa-
 cultatis illi⁹ mala ac bona iudicia. Fingam⁹. n. facultatē de cerebro manātē im-
 p̄pensā haberi, atq; ēt corporis ptes ip̄p̄stas ac oēm morbum ex putri ma-
 teria fieri duntaxat, q̄ inq; febris ē, deinde his ita habētib⁹ ab initio cuncta
 existere i vrina bona iudicia, hunc hoīem mori imple ē. Quocirca q̄q; aliqd
 existat iudicium terrificum nō solum nō terreberis quēadmodū pleriq; me-
 dicorū, s; ēt id iudicationē p̄monstrare existimabis, etenī dolēt caput, ac de-
 lirāt, & intuentur tenebricosa quedā ac flaua, & hebetudines subeunt oculo-
 rum, atq; etiam ventriculi dolor, & itē spirrāt difficlter, & ilia contendunt
 rōne iudicationis, & rursus detestationes maligne & scresiones, atq; ēt vo-
 mitiones quedā, & itē ptes nigrescētes putrescētesq;, & inter mortue homi-
 nē exhibēt p̄ omnia meliorem. Sepe enī ex talibus secretionib⁹ egrī facili⁹
 spirrāt, melius appetunt, meli⁹ dormiunt, dolorem leuantur, ac resurgendo
 leuiores & in totum faciliores euadunt, perspicue indicantibus his que eua-
 cuantur, expurgari corpus natura prepter spem superiorem conflictum re-
 pellente. Sed hec oīa potestate sunt prodita atq; hoc volumine definita pre-
 cepta de pulsibus tantum mō addēda sunt, que omnia in cōmētariis de pul-
 sibus clare perscripsimus, prorsus silentio dissimulantes sphingis enigmata
 qualia innumera scripserunt Archigenis sectatores. Itaq; hec oīa prompta
 animo obseruando inspicere, conferendo ea inter se, ex his enim poteris pre-
 dicere ea que ab infirmis omittuntur, interdum etiā necessariis ipsis haud
 quā exquisite perspecta, quēadmodū sepe numero me vidisti i iis qui stri-
 deant dentibus ex natura in illis haberi accidēs pronunciare, ita vt existima-
 rent familiares audiētes nō ex medēdi. facultate, s; ex arte vaticinādi talē ex-
 titisse p̄dictionē interdū etiā i dormiētib⁹ in cōnuētib⁹ ocul⁹, vt id q; in eis
 ex nā existat. Porro mulieris cuiusdā visus ē ad eūtib⁹ nobis dexter oculus,
 alterū insigniter supare, de qua dixi talē ātea morbū extitisse excessū, & itē
 i alio caua admodū timpora, q̄ p̄specto tātis p̄ dixi p̄ nām haberi affectionē
 Itidē aliorū cruētos oculos eē p̄ nā, cōuulsā vero i alio supcilli ptē, aut oculo-
 lorū aut labrorū, & itē nōnllā aīn morbū ex qdā eā fuisse exteriore. Quinēt
 intermittētē pulsū, atq; ēt puls⁹ varietatē, & alia generisei⁹dem ex natura
 in quibusdam haberi dixi vel ipsis egrotis haudquāq; perspecta. Quādoq;
 etiam simul atq; conualuerunt restare visa sunt voces asperas, raucas dan-
 goris emulas, in hoc ex natura in illo ab egrotatione committi. De quibus
 cum lio de presagiis latius docuerit, nihil in super necesse habet hoc loco
 necesse

neceſſe habeo hoc loco recensere, ſed ſufficiet ſumma in hac heresi dicēdo ſi-
ſtere orōnē. Quotiēs. n. ex omib⁹ aliis ſine piculo videat⁹ morb⁹, tale accūs
terrificū ex natura adeſſe ſciendū eſt, aut prorsus añ egrotationē fuiſſe pro-
pter aliquā cauſā evidentē. Quocirca mihi & Hip. credētes conſiderabitis
(quē admodū dictum ē) vires inditiorū eſtimantes, quē admodū ipſe predi-
xit. Exēpli. n. habuit mētione, quotiēs pariter pus bilēq; exercet, idq; ab eo
dictum ē per dictionē illā, q̄ ita incipit. Quēcūq; ſpirant dum ſcreatione bi-
liosa ē, exitiosa admodum ſunt, ſiue viciffim bilis ac pus, ſiue pariter excer-
nant. Per hāc vero dictionē cenſuit conſiderāda eſſe exquisita rōne omnia
q̄ in egris exiſtunt a bonis ita exorſus. Bona talia ſunt, facile ferre morbum
facile ſpirare, dolorē ſedari, ſputum facile excreari, tum autē deinceps hec
oīa ſiſſe recēſuit a malis rurfus exorſus. Mala vero his aduerſa habent. diffi-
culter ferre morbū, ſpirationē magnā, & crebā eſſe, dolorē non ſedari, ſpu-
tum vix excreari, ſitire admodū, corp⁹ ab igne inequali detineri. Sed hoc
tibi & prauorum ſignorum initium doctrine eſt, ab eo ātea prodite ex p̄di-
ta materia, q̄ de excreatione ſcripſit. Vt igit̄ iu his dixi, ita i cunctis agas ni-
hil omittēdo, ſed ſeorſum eſtimando ſingulorum vires inditiorum. Dein
de ea inter ſe conferendo.

G L O S A.

Iſte eſt ille terti⁹ locus, vbi Hip. cōmēdat ſūma ſolertia indagare, ac p̄pen-
dere de oīb⁹ ſignis viſis i morbis cuiuſcunq; q̄litate ſint, i quibus apte pro-
gnoſticandum eſt, vt iudicium futurū ſit, abſq; falacia. qd̄ ſit eorum nām
numerū, & vires cōtēplādo, & ſub equilibrio cōfferēdo. q̄ oīa ſat diligenter
& fuſe p̄ Gal. i cotō. cum p̄limis hitoriis fideliū p̄dictionum q̄ ſibi euenere
tāte inq̄ certitudis, vt a ſtātib⁹ videret, ex medica arte imple eē venari, ſed
ex augurio poti⁹. id autē, q̄ tales, maleuolo aīo & ingēti ignorātia, tāto me-
dico, & ſic ſtudioſo iuidebāt. cū mlt̄a autē i mediū poterat Hip. exēpla adu-
cere, illi⁹ dūtaxat memor fuit, ſ. ſcreationis, vbi pariter p̄bilēq; excreat, quia
ita cita excreatio cum. 1. 7. die cōparuit, poterat ex p̄optitudine, hoc ē t̄pis
breuitate cōmēdari. S; comertio bil̄ talē gl̄iā amiſit. itē q̄ tal̄, in. 14. mortē
p̄mittebat, aut antea, aut poſt, facta ſingulari p̄penſiōe, de oībus aliis ſignis
quorū ibi mētione fecit. itē q̄ quippiā euadebāt, oībus benefaciētib⁹. Cu-
ius ergo exēpli ita cōmode poterat memorari, ſicut illius, vbi omnia indi-
tia valde examinantur. & inde varium prognoſticum aſſeritur. & cum tri-
um facultatum regentium nos, nulla ſic egeamus valida pro ſalute acqui-
renda in morbis materialibus, vt i naturali. 7. & 11. de morbis curandis dein-
de vitali & tandem animali, inde ſcreationem & vrinam introduxit, q̄ natu-
ralis virtutis ſunt indicantia valorem, in quorum coctione, aut priuatione
extat tota clavis prognoſtici. Vrinam autem quantum commendat in mor-
bo febrili vidisti primo de criſi & ſexta epidimi. quantum, ſcreationē in re-
gione ſpirituali. quare &c.

38

¶ **O**portet impetū exuperantium morborum cito considerare: nec non tenere temporis conditionem.

GAL.

Ad prenoscenda futura in egris accidētia maxime conducit exuperantiū quoq; morborū cognitio, q̄ iā presentes, & itē futuri sint, quos p̄strinxit breui summa per snias singulis exuperantes tēporibus. Atq; ēt presente & ante actā sequētes cōditionē. Vere. n. ait atrebiles, furores, & alii deinde quos enumeravit q̄ inq̄nā veris & aliorū tēporum proprii sunt, quotiēs .s. ppria seruent tēperamenta. Si minus seruent, ex superaturos alios ait morbos añ acte cōditioni congruētes, atq; ex his alios docuit postea futuros, alios statim in prima conditione. De iis igit̄ q̄ postea futuri sint, ita docuit. Si hiēs squalida & aquilonia fuerit, ver vero pluuiū australeq; & alia quecūq; deinceps dicit. De iis vero que in presentibus accidant conditionib⁹, dū ait, Cōditionum anni squalores salubriores (q̄d in totū dixerim) q̄ imbres & alia q̄ cūq; deinceps existunt. Itaq; per sententias sūmati morbos vulgarios seu exuperantes p̄strinxit. Libro vero de morbis vulgariis hec particulatim excoluit. Quanta autē horū vtilitas habeatur, quanq̄ videantur cōprehēdi sermonibus v̄libus, explicabitur in commentariis de morbis vulgariis ab his ordine perscribendis. Nunc vero sūmā totius dicā presentionis, de qua sermonē in presenti dictione Hipp. fecit. Inditiiseni p̄ditis hoc volumine predictionum morborū ipsorum propriis censet adicienda esse ea que ex aeris conditione ducuntur. Finge enim aliqua visa esse inditia ex ratione morbi sanguinis fluoris, esse vero tempus vernum adhuc magis sperabis fore sanguinis fluore. Quod si presens conditio calida & humida fuerit, multo magis & item preteritorum duorum vel triū tēporū conditio si sanguinem gignat, adhuc etiam magis sperabis fore sanguinis fluorem, vt igitur sermo de sanguinis fluore, ita de omnibus aliis est. Sed abunde erit dicere singulare exemplum futuri sudoris. Per squalentes febres prope dixerim sine sudore eueniunt. Per imbres cum sudore magis infestant. Itaq; constat vt preter alia signa quecūq; egrotati onis propria habentur futurum demonstrantia sudorem, circuncurrentis preterea aeris conditio accedens spem futuri sudoris firmiorem subscribit.

G L O S A.

In vltimo textu p̄logi hui⁹ operis, sup verbo Hip. & si quid diuinū i morbis. vidiſti. tres sensus, quos Gal. ad eā sententiā adduxit, & vltimū acceptauit. quē insequuti fuim⁹. nā in re sic diuināda, vbi forsā liceret cuiq; p̄ suo arbitrio fingere, non erat posponendus tātus expositor. verū extat, q̄ illum secundum modum, antiquorum de diebus decretoriis non multum eneruauit Gal. ratione sua, potissime q̄ ipse pro tan miranda re, habet eorum dierum naturam & coniunctionem, vt. 3. dierum decretorium prorumpuerit in hunc modū, qua p̄pter exactā v̄l mixturā vel abolitionē deus tm̄ nouit, qualitercūq; ergo sit, q̄d nostri propositi est, presentē textū esse confirmationē illius tertii sensus, quē approbat, vt per diuinū aut celeste, cōtinentis conditionē

conditionē intellexerit, cū ad illā solícite attendere precipiat. in hoc textu. ac in prologo epidimiarū in verbo, in presagiis signorū quorū vestigiis futura cognoscimus: ibi. n. loquitur de aere. Nā licet prognosticationis utilitates tres sint narrate a Gal. in prologo. in ea tertia, q̄ vertitur ad medicorū famā tutandā, cum impetui morbi, ipse resistere nō valet, nec inductias dat plura alia cōmoda intelligunt, q̄ attinēt ad gloriam medici, & hui⁹ artis dignitatē, in predicēdo crīsim, & speciē ipsius, & q̄ morbus finitus est, & q̄ nō reddibit. quorū fundamenta inuenies clara, p̄ totum libellum de presentione ipsius Gal. quod ambit, illud verbum Hip. in prologo (melius esset quā presentire futura). Ergo cum ad hāc artē, vt futurorum est prognostica, nō parum faciat aeris consideratio, cuius conditionis sit. vt. 3. apho. in textu. 7. & 21. apparet. Refricamus in presentiarum memoriā, pro legentibus illum textum prologi. q̄ pro eo cōsciso iudicio, qđ cōsideratur ī impetuosus morbis, vt presagita morte recedat medicus. Nō video quantū possit valere cōtinentis contēplatio, nisi per modum ibi expressum. Bene tamen p̄ tota dignitate artis, vt futurorū est p̄gnostica. quod subintellexit Hip. sed nō expressit. in textu. (Cum homines intereāt) vbi illius diuini considerationem comendauit. Ergo iterū impetuosos morbos contemplari precipit, vbi irrita fiunt decreta artis huius, aliquando ob ipsorum impetū, non valente medico ipsorum vires ad vnguē metiri. ob intēpestuosum aduentum, ac abolitionē. Plura ergo testimonia hoc cotō adducuntur a Gal. quantum aeris cōditio scita, confirmet crīsis promisse conditionē, ex sentētiis & libro epidimiarū. vbi in particularibus visunt, q̄ hoc loco vniuersalr docētur. q̄re &c.



De signis & inditiis quo nā modo differant inter se, & item aliqua de temperie regionum. cap. xiiii.;
Considerandum est de inditiis ac signis: sciendumq; vt quouis anno & quouis tempore mala malum; bona bonum denuntient.

GAZ.

NONA PVD medicos solū, s; ēt apđ rhetores q̄ri agitariq; solet, quo nā discrepet signo inditiū, vt quō nō in verbis solū habeat locum, quēadmodum aliubi, s; ēt res ipsas attingat. op; enī; duplicē inueniri naturā rerū ex quibus medici presentiūt, rethores demonstrāt, aut suadēt. In iis igit̄ q̄ sumunt ī demonstratiōes, siue scientiarias, siue verisimiles differētia vna ex necessaria, & assidue hñs alterū altero subsequēs, ex quib⁹ p̄positio cōficitur alia vero nō necessario nec assidue, s; magna ex pte dūtaxat. Quiēt ex alia differētia, hec ex obseruatiōe ēpirica, illa ex rōnali sequela ē, qđ inq̄ demonstratio intelligit̄. Hec igitur rerum dīa habetur, noībus vero in eis non oēs equaliter vtunt̄. S; elegātiores (p̄terea enim spōte alios) ī priā sectiōe de eo qđ p̄petuum ē, vnum qđlibet indicans censēt vtēdum inditiū, appellatione, signum nō nominant, alterum. In secunda vero sectione quod ex obseruatione

tione

tione est signum, quod vero ex demonstracione est inditium dicunt. Ceterum
 vt autores ita nominibus vtantur, non medicis solum scire vtile est, sed etiam
 illis quibus arte congruit grecissare. At vero vt ad demonstraciones ac presen-
 tiones predictam rerum differentiam cognosci vtilissimum sit, perspicuum
 cuius esse existimo. Sed vtrum ambo suam assidue seruent vim. Quecumque
 bonum denuntiet, & quecumque malum, dignum consideracione est. Igitur in
 sententiis ita dixit. Per morbos minus se periclitantur, quorum nature mor-
 bus conuenit, aut etati, aut habitui, aut tempori, quibus non conuenit aliqua
 ex his ratione, hoc igitur non discrepat ab eo quod nunc est proditum, ma-
 lum. n. significare dixit assidue mala inditia, non tamen vt similiter. aut vt non
 similiter insuper adscripsit, predicta inia neutrum transfert in contrariam na-
 turam. Sed ex maioris minorisque existere dicit per natura, etate, & aliis quecumque
 eniabit, quocirca ex hoc nequaquam ab Hip. contraria dicetur. Illud magis pu-
 gnare videtur, dum ait, iis que non ex ratione leuant confidendum non est,
 nec pre metu omittendum soluere ea que preter rationem incidunt mala. Hec
 enim magna ex parte infirma sunt, nec perseuerare, aut immorari diutius
 solent. An id ipsum est, propter quod etiam adscripsit, nunc a nobis proposi-
 tam ditionem. Accidentia enim de prauis in bona, atque etiam de bonis in pra-
 ua mutantur, signa vero nequaquam verti in contrarium solent, sed magis ac mi-
 nus, aut malum significare, aut bonum, non tamen nunc bonum, rursus ve-
 ro malum, aut malum nunc, rursus vero bonum. Igitur quecumque in vrina
 docuit esse mala signa, hec haud vnquam bona euadent, que admodum neque bo-
 num vllum malum. Idem quecumque de secretionibus vel deiectionibus tanquam
 bonis, aut malis dixit nullum in contrarium vertitur. Parimodo nec quecumque
 circa vultum fieri docuit signa, aut ex colore, aut mole, aut figura, atque etiam
 de cubitu de leuis, aut nigris partibus, aut alia quauis talis affectione, om-
 nia enim vim retinent propriam non secundum. s. magnitudinem (antea enim
 dictum iam est, vt recipiant maioris minorisque discrimen) sed secundum genus,
 propterea quod nullum bonum ad genus euariat malorum, nec vllum ex illis ad
 genus bonorum, quoties scilicet cum propriis finitionibus considerent. Non
 tamen in accidentibus ita res habet. Quidam enim spirant difficulter, atque
 etiam delirant & illa conuelluntur, ac splendorem intueri credunt & obser-
 uari tenebricosa quedam ratione indicacionis. Quinet cor dolore afficit. & infer-
 num labrum intremiscit, & abscessus sunt auriculas, aut aliquo alio loco rumpit.
 Costat. n. vt hec omnia quecumque eueniant (vt diximus) ratione iudicacionis, quecumque vero
 gradescunt morbis committent. Ita fit, vt illud sit ab eo merito proditum. Decreto-
 ria haudquam decernentia, partem inferant abollitionem, partem difficile iudicacionem. Sed de
 his omnibus, tamen alio loco, tamen et alio de iudicacionibus presum iam est, ita vt nihil insu-
 per ad presentionem desideret. & ob eam rem que assidue moneo, nunc quecumque persequi non
 dubitabo. In primis. n. maxime que studendum precipio discere quecumque medicinalis
 artis

artis officia sunt, alia vero quecūq; partim in voce ac significatione ditione habent, partim rationalem comitantur contēplationē, post & in maiori otio aggredi, quēadmodū nūc de significationibus verbi inditiū, ac signū. Cum enim quod artis officia vtile est, dictum iā sit, adiciam aliquid huic cōsenarrationi aliud ab iis que dixi, id vero tale est. de accidentibus decretoriis afferri verbū signum conuenit, inditium vero nequaquā conuenit. Sola enim illa signa & inditia nominantur, ex quibus licet scrutari aliquid de salute, & abolitione egri que cōprehendens vno capite dicit aliquis haberi significationes vitiū gubernātium corpus, quo pacto desinit, aut supersint in quibus. s. cruditatis etiā aut coctionis signa continentur, ex accidentibus vero decretoriis nullum talē habet naturā. Sed indicāt fore iudicationem quomodo etiā p excretionē, aut abscessū, & ad hec per quā excretionē aut abscessum. verbi grā. sanguinis fluorē, aut vomitionē, aut abscessum, qui propter auriculas erumpat. Sed vtrum bona iudicatio futura sit an mala, per hec signa nequaquā scrutari licet. constat enim vt omnes tales iudicationes nihilominus in sanitatē q̄ ad abolitionē finiātur, docuitq; finitionē earum firmissimā non ex quibusdā accidentibus ductā, sed ex quibusdā signis inditiisq;. Cōcoctio enim dicit celerē iudicationē, securā sanitatē significat, cruditas vero aut inoctio, aut malū abscessū, aut non fore iudicationē, aut tēporis lōgitudinē, aut dolorē, aut mortē, aut horū ipsorum recidiuas ostēdit. Quocirca fore iudicationem ex accidentibus decretoriis, que etiam signa decretoria nominari conuenit presentire possibile est. Sed vtrum in bonum, aut malum iudicatio sit habitura per concoctionem cognitio est, que rursus haudquaquā fore iudicationē premōstrat, sed cōualiturum hoīem aut moriturum. Ceterū hec erit ad eas que prodite sunt appellationū alia enarratio vna cum rebus vtilioribus ad artē prodita. Itaq; sciendum vt signa decretoria accidentia genere existant indicantia futuras exceptiones, aut collectiones, hec vero cause sunt vt morbus solvatur, aut vt exsoluatur facultas primaria ratione, sed ex accidenti signa quoq; existunt. G L O S A.

Cum indigni reputemur, ad soluendum corrigiam calciamenti Gal. nō laborabimus: amplificare expositionē nostrā, vbi ipse fusissime loquitur, vt in presenti cotō. Ob qđ succinte satis, addemus intentionem nostram. q̄ est Hip. cōplere in presenti textu, quodā valde necessarium, & est, an signa, de quibus per totum pcessū libri visum est, bona, aut mala i gradibus suis, variabilia sint in suis significationib⁹, aut inditium mutet de bono in malum aut vice versa. Respondet, has significationes perpetua lege succedere, qđ adeo verissimū est, vt autore scribēte, per sic elōgata tēpora, nec vnū iota pteribit, sue prognosticationis. cuius ratio talis potest esse. q̄ Hip. nihil scripsit hoc libro, quod pluries in supōsitis humane nature non vidisset, & probasset. cū igit eadē sit humana natura, nūc & suo tpe, hec inditia vage esse assertionis

assertiois, esset clare nram nam, eē aliā a priori cōditiōe. Ergo si bene pēsen-
tur ea q̄ hoc volumie scripta sūt. qđ dānabit in terris, ppetuo dānabit, ac vi-
ce versa. S nia aut veteris litere, disona est a nouo sēsu. imo prosequit̄ alterā
sniam positā i. 3. aph. in textu. 20. vbi Gal. dat cām, qđ morbi nō solū aeris cā-
s; & regimīs malicia accidūt. De q̄ tā late i plogo ep. ob qđ oī tpe, oēs morbi
cognosci possūt, sed inclināte tps cōditiōe, quippiā prōpti⁹. & tunc iste tex-
tus, scđm hāc literā, eēt diffinitio quedā eorū, q̄ textu pcedēti pronūtiavit.
de aduertētia ad tēporis cōditiōē. vt nō ita adstrigam⁹ presagia merito tē-
poris ad destinatos morbos, vt eodē oppositi euenire nō possint. & tunc eo
posito preābulo in priā text⁹ pte, qđ inutile nō videt̄. 2. hēt, id qđ tota nra li-
tera, q̄ prosequimur. vt. i. ppetua lex sit i virtute signorū. q̄ pars, dubia offer-
tur. Prio circūstat illud Aui. i. 2. 4. o q̄ta signa timorosa vidim⁹. Itē i declina-
tiōe iā eueit alicui mors. itē tpe pestis cū bono pliu & vrina aiq̄s mort⁹ fuit
itē coctiōe pfecta pleuretic⁹ fuit funct⁹. itē inopposito huius snie, hēt verū
text⁹ Hip. nō alleuiatis ex ratiōe nō op; credere. Alie quoq; instātie possēt
fieri, sed hec sufficiāt ad apiendā materiā. Dic. de mēte Gal. i hoc cōt. ac. 1. &
3. de crisi. qđ signa q̄ i corporib⁹ egris reperiunt̄, qđā significāt coctiōē, aut
ipsi⁹ priuationē. qđā icolumitatē aut ipsi⁹ oppositū. quedā sūt accidētia cri-
sis, aliq̄do signa dūtaxat, q̄doq; siml & causa crisis. est ergo Gal. mēs, aliqui
b⁹ dictis clausa. Primū, nō ideoq; aliqua egritudo sit piculiosior, & i aliquo
minustimenda, vt de morbo proportionali, & nō proportionali dicitur, est
ideo aliquod signum malum, verū in bonū, aut secus. vt intensio sitis in cau-
sonesēper est mala, siue in iuvene aut sene, & si peius in sene. qđ si contingat
liberari iuvenē cum sua vrgēti siti, nunquā tale inditiū bonum dicef, sic de
prostato appetitu, malo anhelitu, ratione turbata & similibus. Secundū di-
ctū, intra genus, bene contingit esse vnū signū maioris & minoris malicie,
non tamē qđ mutet genus. hoc patet ex iā dictis. 3. dictū, signorū cadētū su-
per virtutibus tribus, qualia sunt illa bona, aut mala, aut que pretendunt co-
ctiōem, aut ipsius priuationem. non suscipiunt variationem extra gen⁹. ta-
lia, nisi propter hanc artem, non esse mathematicam, sit in aliquo supposito
falli. aliud dictum, accidentia crisis, sunt variabilia extra genus. Vt ex solo
tempore, mortalia, aut salubria. Ob quod talia neutra. secundo artis parue
in fine dici possunt. nam si ipsis visis, non succedat crisis, aut mors, aut mor-
bi fradulētia, & lōgitudō explicaf. 2. 4. & 3. de crisi. itē, si ante coctiōē pesti-
ma, post, laudabilissima, ob que prio de crisi ex Hip. ea secundū que crisis
fit, puta talia accidētia, non oportet, appareant subito, hoc est. statim ab ini-
tio. Ecce igitur qualiter, mala malū, & bona bonū, indicent quouis anno, &
quouis tempore, iuxta declarationem nostram. & Gal. quare &c.

40 ¶ Constat vt in *Zybia*: in *delo*: in *Scythia* hec predicta signa vera sint.

COMMENTVM GALENI.

Non secundum solitam sibi breuitatem de terris habuit mentionem, ete-
nim prelate dictioni duabus adiectis syllabis, nihil insuper hac dictione

opus sunt. Igitur adiiciens ego eas ostendam qualis nam sermo fuisset, considerandum est de inditiis ac signis, sciendumque ut quouis anno, & quouis tempore & terra mala malū, bona bonum denuntient. In hac dictione verbum terra adiiciens indicaui tibi superuacuum esse nunc proditam dictionem, nihil enim aliud per eam ostenditur quam ut signa, tum bona, tum etiam mala sibiipsis idem alterutra denuntient quouis tempore, si calidum, si frigidum, si modicatum sit. Libiam enim tanquam calidam. Scythiam tanquam frigidam. Delū tanquam modificatā, mediāque inter utraq; gratia exempli commemorauit.

GLOSA.

Quod inuariabile in signis ostendit in temporibus anni, docet stabile quicquid esse ubique terrarum & gentium. Et si corporaliter omnibus non adfuit plurimas peragravit regiones. saltem calidas expertus frigidasque & temperatas, qualis propria sua erat prouincia. Vnde suo exemplo illarum trium regionum omnes eas tres diff. dedit intelligi. Nam sicut omnibus temporibus humanam speciem eandem esse credamus ita & minime variari ex regionibus. ut singulis aliter gubernetur a facultatibus corporis & quod aliter morborum effectus procedant. Sed omnia talia naturaliter fiunt unde ad signa prognostica est fundamentum stabile. Quod sic dictum non vetat morbos esse proprios vni regioni quod non alteri uti de verme sub cute & vena medena & sic inditia crisis & ipsius pars non prohibetur variationem penes varias regiones suscipere. ut est morbus arcuatus qui ante septimum apud Hip. regionem inutiliter iudicat morbos secus apud Zoar & Aueroim qui colere adeo calidam regionem ut ea patria ante septimum non succedebat ante coctionem. Erant enim peracuti morbi Hispanie & Andaluzie qui acuti Hip. patrie. quare &c.



41. Quo pacto predictiones medicorum in morbis rate sint. Cap. xv. Sciendum est: ut in his ipsis terris multiplicia consequi nequaquam difficile sit: si quis ediscendo ea iudicare & colligere sciat.

COMMENTVM GALENI

QVOD NOS antea diximus ex usu orationis id hoc loco Hip. scripsit, ut si recte ediscas vires inditiorum, quamquam non assidue exquisita ratione presentias futuras, sed rate predictiones multiplices erunt aduersus irritas ac recedentes predictiones. Quia in re alter altero peritior est in cuiuslibet rei presentatione. Nunquam enim allucinari supra captum hominis est, sed quod minime oberrare solius artificis est. Sed cum magna in re diuersitas habeat quod vitios oberrat semel, multo melior est quam quod decies predicendo oberrat semel, quemadmodum rursum melior quam quis ipse equestris predicendo oberrat semel, quemadmodum rursum quis ipse melior est quam quod ducetis predicendo oberrat semel. Igitur non recte nos interrogat empirici, utrum theoremata quae magna est parte eueniant adiectione rationis intransducibilia, ac perpetua faciamus. Deinde non valentes iudicare, demonstrare existimant eo arguisse tanquam ex superabundanti ratione adiicientes nam si non perpetuo, sed sepius quam ille finem artis consequimur quemadmodum presentiendo futura in egris, ita etiam illis medendo.

GLOSA

Respondet Hippocras cuidam dubio. An possibile sit medico absq; errore, ex eruditione istius operis certificare. Que ad hanc partem artis pertinent. Et respondet q; sic, facta solerti inquisitione, & habita diligenti consideratione. Pro quo notandum est q; hec nostra medica ars. in omni scibili suo est difficilima. vt ex Hip. & Gal. i primo textu apho. est videre. potissimum in eis vbi verificatio arbitraria & coniecturatiua habet locu. quasi de hoc inuisset ille Aui. quod super additu est incoprehensibile est. licet passus ille cum aliis multis aliter intelligatur a nobis a scribentibus. Igitur ad principale institutum primo oportet, medicu perfectissimu esse, persuasum sata Gal. libelo de constitutione medice artis audiendo ab optimis sui teporis. Sitq; patientissimus laborum nihilq; curet qua omnibus neruis diu noctuq; huic arti incumbere. pro dolor q; nostri teporis homines. Auditis quibusdam rudimentis artis primos occupent locos & accubitus &. nemini cedant. & cur non, si vetule & idiote nobis proponuntur (antiqua querela est) vide quid Gal. cu thesalo. igitur Gal. omnibus in locis medicu facere q; in se est. scilicet perfectissimum esse, satagit, nec proposito scopo sic arduo deficiant, imo contumacius insudent, ex eo pulcherrimo exemplo dirigenti usque sagittam ad signu. qui incipientes cu nec feriant vicinia loca signi non ideo erubescunt aut desistunt imo fortius contendant usque albu certissime feriant q; si in re sic villi adeo certet, nobis de re sic nobili necessariaq; sat pigris. Respondes forsitan, sic eruditos abiectos, vt id, frangat impetus acriter dimicantiu etas fuit, iam transiuit ea barbara etas. non contemparis summa pietate inuictissimi regis nostri ad re publica lusitanica. ta florentissima vniuersitate qd vix credes, nisi videas sic felice. vt antiquissimis Hispanie par sit ceteras excedat, nulli cedat vcusq;. Iam deinceps non lameteris non induaris silitiu super literas. qz viuit serenissimus rex noster, non tam rex sed piissimus pater. vt nihil sibi relinquere fecit, qd ad oem statu rei publice faceret, faciat ac optimus maximusq; nesthoreos viuere annos. cu iclita augusta sua, cui pare nec fuit nec dabis i terris. igitur ad ppositu reuertedo, vnde sic vtilr digressi sumus. Dicamus hac nra arte plures habete partes, hec pnostica oim e difficilima, & ide gloriosissima. qz qd caru, pciolu est. vt probi hoies sup re nlla sic demiret, & inuidia nonnulli, sic acriter torquant. soli ergo medici digni copari ad arte Hi. succedent pgnosticationes, dixit Gal. dicto libello. sed non credas hac vita, propter materie grauame, ita exactum reperiri medicum, vt falli non possit quandoq;. vltra hominis statum est enim non mentiri, sic David, omnis homo mendax. excipiendo semper cum piissimu Redemptorem, qui peccatum non fecit, nec est inuetus in ore eius dolus, qui se obtulit propter peccata nostra, & atritus est ob scelera nostra. Sed meus Redemptor Deus & homo. & quis credet auditui nostro, aut brachiū domini cni releuatū est. vt speciosus forma p filis hoim, vt leprosus habitus sit, & cu sceleratis reputatus, ea mortales, cui totu debetis, nisi Christo & crucifixo. sed sicut i actu curatiuo sapientem non oportet difamare, si illico sibi bene non successerit, si in actu

prognostico. 2. aph. raro autem falli id sapientissimi est, & tanto sapientior quāto rarius decipiatur. nam egritudinis naturā contemplari, sipt. ipsius, egrī vires, varia signa, omnia disponere, omnia metiri, omnia pōderare, cogitas forsam, pigro homini talia esse facilia? excipiendoq; monstra que contingunt, que, non cassant dotrinā istam. Sunt enim aliquot proportionēs particulares, quas dum viuimus, ignoramus. Habemus tamen istius temporis medici alios errores voluntarios sūme taxandos, vt quēuis morbum predicemus periculis plenum, ad mercedē augendam. Aliud peius, vt sub eodem morbo, decies mutemus prognosticū, nihil a vetulis longe, vt femine, & non medici videamur. Predico meas partes, & opto omnes perfectissimos. non ergo impossibile est sapientissimo medico, rem presagire certam, & hac arte sūme iuari, in gloriā suam & ipsius Hip. & quanto res particulares magis, enunciet, tanto maiori gloria erit dignus, semper intelligo de rebus, que hac arte manifestari possunt. quare &c.

¶ Repetere oportet nullius nomen morbi: si non hoc loco perscriptū sit. Omnes enim qui temporibus prelati iudicentur: his ipsis agnoscat signis licebit.

GAZ.

Id mihi videtur adiecisse in calce orationis, quia de morbis acutis, & item aliis quicunq; ex his fiunt, hoc loco disputari cōmonuit. Itaq; cōmemorās vt multa, tum bona, tum etiam mala. Simpliciter dicta de cūctis in cōmune morbis sunt, pauca vero de quibusdā definitis hoc in animū reuocauit adiiciens nihil esse per sermonem omissū, quod forsitan nos falsum existimemus. Quia enim quorundam habuit mentionem nominatim, id enim hoc indicat non temere a se factam, nec sine causa. Sed quoniā preter alios quidā morbi preceptis egebant propriis, ob eam rē eorum mentionem habuit seorsum, omnes alii omissi sub cōmunibus signis collocantur. In primis ab eo perscriptum, quem appellant vultum exitiosum in omni morbo acuto exitiosum vere dictū est. Pari ratione quecunq; de accubitu scripsit, aut spiratione, aut somno, aut insomnia, aut aliis quecunq; communia sunt omniū qui prelati temporibus iudicentur. Non enim de diutinis cōmentarium est sed vt ipse dixit, acutis & aliis qui ex illis consistant, quorum tempus, ipse etiam indicauit in quibusdā vigessimū diem, in quibusdā quadragessimū aut sexagesimū terminū ponens.

GLOSA.

Quā exacte & gloriose opus istud clausit noster Hip. bene ostenditur, satisfaciens cuidā dubio, quod restabat soluendū. & est, si aliquis obiceret, si hoc opere promittuntur signa morborum acutorū, quare. speciatim non fecit mentionem de omnibus, sicut de pleureū pulmonia & quibusdam. & si vniuersalis pertractatio sufficiebat, v quid sigillatim de aliquibus pertractauit? Respondet, omnia signa de quibus in hoc opere mentionem fecit, cōgruere omnibus morbis, qui iudicantur intra prefatos terminos, de quibus mentionē fecit. nā & si ob spaciosum terminū, quibusdā videatur, hanc pertractationē etiam diutinis morbis conuenire, non inquā omnibus, sed

illis qui ex acutis procedunt, quibus & huius operis signa subseruiunt. Si autem specialē de quibusdā pertractationē fecit, id enim quod negociū exigebat, aliquot specialia circa talia considerare. ut visum est in apostematibus hipocōdriorū in pleuresi, in pulmonia quae omnia per lucide Gal. in cotō. ob quod finis sit huius nre expositionis, ad Dei laudes perpetuas, ipsiusque piissime Matris quam spero suspicies rectis oculis & candido animo votum & non opus cōsiderans, astringeque te ad similem, & vberiore frugem. Scias. n. hoc condisse nec per multū otium, nec per multos annos. sed bina lectione occupatus, & quorundā egrotantiū etiā vacante procurationi. Ob que facile dabis, veniā petenti. & quia hoc opere, cōmisso prelo, duo mihi accidere, tū accitus ad curiā ob quod non plene castigatum est opus in aliquibus foliis, me absente pressis, chartam addemus talium vitiorum castigationem ostendentē. Alterum est quod dum prebulo dabatur opus, publice icepi ipsum legere, & cum viua vox explicādi, magis exciter animū, si in expōitiōe alicuius textus in primo libro. Mihi vitium fuit aliquid addendum, aut moderandum inuenies in charta post mendarū frenum. demū post talia, indicem sumarium inuenies, ordine alphabeti, eorum que opus continet. nam nō substuli tot infinita punta specialiter indicare, ne index operi toti equilibraret.

D E O G R A T I A S,

Finis.

CAPVT ANOTATIONVM AD ALI

quot textus primi & secundi libri que inter legendū occurrere.



xinanire me met ipm ob publicā discipulorū vtilitatē, sic mihi cure ē, vt nō solū moderari ea q̄ dixim⁹, aut plus explicare imo detrahēre, & retractare plurima eorū nō erubescerē. me cōstituēdo iudicē. potius q̄ aliorū subire iudiciū, forte nō ex corde simplici itēpretatiū mētē nram. Quā ob rē dignat⁹ sum aliquot annotationēs facere, ad aliquot text⁹ primi. lib. p̄dictionū, q̄ inter legēdū publice nobis occurrere. nescio qd hēt latētis. q̄ magis acuit īgeniū, ipla actual' lectio. Potuim⁹ aut hoc facere. qz nōdū totū op⁹ plo dactū erat, cū finē. pri. libro publice legēdo iposuim⁹. erit igit mod⁹ lignādo textū ī margie. & iuxta ipsū, q̄ faciūt ad ipsius maiorē lucē, vna, cū eis, q̄ ī glossa. nra reperies ad eundem textū. apponēdo.

Super textū. Presentiens.

De obedientia infirmorū ad medicū de quo cōfidūt, latissime Gal. 6. epi. cotario. 4. sup textū (laborātibus grē) ita qz, p. 15. dies, abstinerint infirmi a potu, ipsius iussu, & īde fatis iuuati sūt. nō intelligit expresse ex Gal. in presenti cōt. qz cōfidētia aliquid operet, nisi obtēperādi gratia p̄penli⁹ ipi medico de quo idē Gal. 2. pte medicatrīne ī p̄cipio. nos aut alios modos tetigimus ī glossa.

Super textū. Et si quid ī morbis diuinū habet.

Qd p̄lma futura. quoad morbos, & ipsorū iudicia pandere, p̄deat ex cōsideratiōe dispositionis aeris. qd per diuinum ī p̄sētiarum intelligit. vide Gal. in prologo epidimi. & quod in. 3. lib. diximus, super verbo verus finē libri (& tenere temporis conditionem).

Super textū. Considerari couenit hunc in modum:

Eādē sniam habuit Hip. in. 6. epidimi. in textū. in ingētibus malis. & Gal. in cotō. cū ait nā si in magnis effectibus, pro eorum magnitudine facies collapsa non sit. optimū igitur est. in paruis, autem, e contrario malū. scilicet, qz plus exterminetur vultus, quā paruo morbo respōdeat. De quo Gal. iterum super hoc proposito in principio cōmentari super Hip. in opere quod medicatrīna inscribitur.

Super textū. Nassus compressus oculi caui.

Gal. qui in cōt. versus calcē confirmat talē fedū vultū in regiōe frigida minoris timoris, ex aph. in morbis min⁹ piclitantē egrotātes &c. sane intelligat nā nō ē regiōi frigide cōfigurat⁹ tal' vult⁹ vt ex cōt. i. 2. aph. febrietib⁹ nō leuiter citauim⁹. ergo vult sentire, vt licet ī morbis p̄portionalib⁹, alleuiatur met⁹ p̄pter signari leuiorē cām, sic ī regiōe frigida, p̄sumit magis de cā primitiua, q̄ ē leuior inter alias.

Sup textū. Si igit iter initia morbi.

Cū ī glo. isti⁹ textus, vīde agitatū sit, qd Hi. p̄pticulā, nedū scrutari aliis signis sit possibile. intelligat, tum ex Gal. snia, tūc nostra. postea visū nobis fuit, ea signa refferenda esse duntaxat ad causas primitiuas. nam insomnia verbi causa. ex palpebrarum grauitate, pulsusqz duricie cognosci potest. Fluor ventris ex aliis inditiis, vt Gal. sentit in cōmēto. & si id nō omni medico

facile. Si igitur inter initia morbi talis vultus fedus appareat, hoc solum interest scire, si concursu causarum primitiuarum acciderit, nam ipsis negatis, ponitur impetus morbi, talium igitur cognitio triplici via potest haberi, aut peculiaribus signis super ipsis causis primitiuis, de quibus inuimus: quod si hoc non est parte ipsi medico, procedat ad interrogandum. quod licet videatur infame medico, non est, imo aliquo modo gloriosum, ut ex Gal. 6. epidimi. cotario. 2. super textu circa egrotantem administratio. esset. n. turpe interrogare de ludo, de motu, aut aliis extrapropositum. & si dispar honor sit, collatione ad ea, quae patet certa, non interrogando, utat ergo mediocris medicus interrogatioe, si aliis signis eas causas non cognoscit, in tertia via est, si pudet interrogare, expectare reformationem corporis & virtus post sonum, aut consolationem, aut cibationem, quibus in breui solet vultus fedus accidere reformati. quod si quereris. quare in fine textus (particula si vero nihil horum dixerit) adiecit nec predicto tempore destiterit. Nam si dixit, non esse concursum causarum manifestarum, non daret solum morbum esse in causa: quare alio signo non egebit. nisi esset pro nullis interrogare, aut quod & si de interrogatis eger respondeat, forsam alia fuit causa manifesta ab illis, de quo certificaberis, nulla fuerit, quod quidem non reformat virtus eo tempore. quod si aliqua fuisset, & si nulla e talibus de quibus interrogauit, adhuc reformaret. Pro sensu autem alio nostro expressio in glossa non parum facit cotum Gal. 1. 2. de ratione victus super textu. nec sane horum ita peritos.

Super textu. Si enim lucem efugiant.

Illud verbum Gal. in cotario. (at videtur ea quae dicta sunt de oculis tumidis pugnare.) Illa obiectio fundatur in sententia Gal. qui habuit, inditia in toto corpore, & oculis, esse attendenda in morbo veteri, tanquam iam eo tempore clara possint esse, in initio vero non, & talia erant uti finitio quedam, & determinatio omnium illorum, quae visa inter initia morbi, non sufficiebant declarare, si impetu morbi talia accidebant, an a causis manifestis. tunc sic, quod in morbo veteri oculi fiat summe caui, definitio est. quod caui inter initia morbi, impetu morbi contingebat esse quod si a causis manifestis, in processu minus caui esset, sed cum inter initia, nusquam dixerit oculos tumidos esse, pugnat clare, in morbo veteri, oculos summe tumetes addere per determinatioe. In verbo autem in eo cotario. (nam quo pacto) dat rationem & est fundamentum secunde soloni nostre, sed clare est ratio & solutio. nam si dicis oppositorum eadem est ratio, ergo si de cauis oculi inter initia. ergo de tumidis. respondeo quod summe tumidi tunc non appareret, nisi a causa primitiua, & suum oppositum est summe caui. Ergo neutrum commemorauit, quod si offeras sat sit parum tumidos rescere, uti parum cauos, respondet. Si in dicta parte (nam quo pacto) quis cauitas excludit tumorem. quod pacto pariter caui & tumidi oculi erunt: ergo non fuit diminutus, si res de tumore inter initia: quod si caui, non tumidi nec modo superfluous, quia de alia cauitate loquitur. Nos autem in glossa. clariori modo, & si non longe a Gal. soluimus obtinere.

Super textu. Si vero hianti dormiat.

Optime in glossa. ex Gal. 2. de motu musculorum. causa; hiantis oris appuimus depresso, si quis obiceret, in omni dormienti debere hiare os, virtute retracta, nisi esset,

quod licet dormienti extrema figura non sit plis: nisi ex magno conactu, uti stringere dentes. media, quae, est, clausum tenere os est plis, iuxta fixationem virtutis retrahentis musculos in tempore soni. nisi sonus profundus esset, explicatur per stertorem, quod non fit: nisi ubi humiditas superfluit, quae soni mater est. quod si offeras, hiare os, est figura media. patet, quod fit musculi dimissis suo iuri, uti in ceteris mediis figuris, ergo non est malum hiare os. Item. 6. epidemi. Gal. super textu. (corporum contentiones) ait, eam dispositionem membri optimam esse, quae inter laxum & contentum praesistit. qualis videtur hiatus oris. Dispositio media ex parte membri comedabilis est, ex virtute, privative vituperabilis, quia nihil sustinet musculorum iuri. uti in morientibus, & crasse dormientibus, quando autem media figura, in membro est, per consuetudinem virtutis, & si per viam cause eligibilior sit, per viam signi, extreme dicunt maius robur virtutis, quia magis resistit inclinationi musculorum.

Super textu de gesticulatione manuum.

Si. n. huius signi vigor est, in manifestando earum passionum de quibus textus magnitudinem, in aliis membris a capite, aut principio esse affectum, puta cerebrum, vaporibus descendentibus ad oculos, ad eam imaginationem corruptam, nonne si delirium est, fat clarum per ipsum cerebri affectum ostendit, quam per ipsam manuum gesticulationem: item si manuum gesticulatio, delirium quoddam est. Iuxta Gal. in cotone. quippiam. n. per ipsa sensibilia visa, inceperunt delirare, & in tantum manuum gesticulatio delirio appropriat, ut nihilo alio prius delirare hominem possumus manifestare. quam ipsam manuum gesticulationem ex Gal. in cotone. qualiter ergo delirio, explicat delirium: aut accidit deliranti delirium: dicit quod delirium speciali nomine, est solum attinens cogitationi turbate. & tali, potest delirium succedere scilicet corrupta imaginatio, & denotatur maius damnum, siue sit error privative imaginatione, & ventris anterioris, siue ex visu diluso. Ista autem dilusio, modus quippiam est generalis delirii, quod vera frenetum, antecedere, & succedere potest. Unde cum Gal. in cotone, in utroque exemplo parum aut nullum damnum esse in ratione affirmet, in illis quoque manuum gesticulationem passi sunt, non credas in omnibus id esse necesse. imo si delirio succedit, ratio obscura est. sed cum prius plures corruptos actus habet, vociferandi, turpiaque eloquia, rixas, & alia id genus, non dum habuit hoc aliud fufius delirium, nisi vaporibus pro copia, ad oculos descendentibus, aut actum anterioris ventriculi perturbantibus. quod si ratio omnino integra sit, non dubito, inchoate hoc delirio, quod ad manus pertinet, si timoris est, ipsa ratio vacilabit, ut illi diluse imaginativae non contradicat, imo ei assentiat, quod in principio suffusionum non dabit. quod si vellis, hoc solum mali est in tali indicio, quod visus iam morbis, in quibus accidit, ex tali novo accidente, significem ipsas magnas esse modo tanta vaporum copia ascendit ad caput, ut inde deriuari ad visum sufficiat, ut talis dilusio cause, ducere habes Gal. in commento. ultra ea que nos diximus, non prohibeo.

Super textu. Spiritus crebrior significat dolorem.

Viso in glossa, de multis ex Gal. super textu, libro primo de difficultate inspirationis, quae vnde elucidabatur Hip. mente. Visus est inter legendum, intimius sentire quae pertinet ad dolorificas inspirationis, aut finitimis, deficientibus ob dolorem a magni

tudine inspirandi, illa necessitudo recōpenset potius frequentia, quā celeritate. sūmīe aut maior dubitādi rō, nā l; diff. celeritatis inffensa sit p̄ticul' dolentib⁹, ipsa tñ assequit' pars dolēs. q̄ si celeritate mot⁹, statī cōsequat' quietē, q̄ sola ē solatiū p̄ticul' dolētib⁹. Cū igit' ī frequēti inspiratiōe sit breuissīma quies, vna aut altera aut ambe (penes illd. n. cōstituit' spūs aut pulsus frequentia) igit'. Itē q̄ parum post, subdit Gal. iucūdi⁹ tolerātiusq; dolētibus existit rari⁹, q̄ frequentius moueri. sed ī crebo spū, frequentissime mouent' illa organa, ergo p̄ solutiōe nota, aliquot dicta. Primū ē. cū inspiratio sit funtio arbitraria, vilo q̄ organis illis motis inspiratiōe dolor augeatur, cohibet se virtus ab inspiratiōe, sed cū vita & inspiratio dicant' ad cōuertētīā. s. de locis affectis, nō pōt oīo cohiberi inspiratio ipsa. scdm dictū. ab illa diff. inspiratiōis, magis detrahit, q̄ maiorē dolorē cōcitāt inter inspirādū. patet, q̄a talis p̄uidētia ē oī p̄ticule, ex Gal. dicto loco. aliud dictū. diff. magnitudis ē p̄ticul' dolētib⁹ omniū inffēssīssīma. ī serie Gal. q̄ sic hēt, tū ob mot⁹ violētiam tū q̄ opprimit atq; vna ī āpliorē distēdit molē, q̄ inflāmationē tētant'. aliud dictū. fugit nā a celeritate, si necessitudo nō cogit, p̄pter ipetū mot⁹. quo l; nō sic ledat', vti ī magna, ledit' tñ, & si ipsā oīo nō respuat, ob celerē quietē ē, q̄ cōtingit vt dixim⁹. R. est ergo, q̄ ī dolore seorsū, p̄ frequentīā satisfaciāt. nā & si sepiuscule moueat', ex tali crebo motu, tolerat', nec eē magnū: nec impetuōsū. ob qd̄ totus ille creb⁹ mot⁹, sic breuiū quietū, assimilat' cuidā quieti nō vere. Alter punt⁹ est, q̄ ī glossa, p̄ inflāmationē itellexim⁹ siml' dolorē cū febre: vt eē significatio p̄pria illi⁹ vocule inflāmatio ex Gal. in hoc opere sepiissime. Gal. aut' ibi p̄ eā, calorē simplicē illius regiois intelligit. cui dactū est h̄re inspirationē magnā, spissāq; q̄ si petas a Gal. q̄re Hip. de celeritate nō fecit mētione, nec expressit de magnitudine. Itē Inia isti⁹ textus claudicat, cū inspirationē correspōdentē apātib⁹ earū sediū nō explicet, respōdendū ē. Ad oīa ista, q̄ paruitas itellecta ī priori cōclusiōe ī dolore seorsū, cū crebitate. dat magnitudinē intelligi in sequenti. que si magna est & creba, necessario intelligitur velox per ea que diximus in glossa. & ita apostematum inspiratio, itellecta est ex diff. extremis, nā & p̄tipat dolore, & inflāmationē, cū tñ Gal. re, talē inspirationē vult explicare, dicit esse puā, velocē, & crebā. sed cum tal' media sit, poterit legitime sortiri vtriusq; extremi denominationē, & sic puā dici pōt, magnaq; vt nos ī glossa itellexim⁹. l; propter adeo magnitudinē eē inffēssam dolori, multū detrahit a magnitudine. Et ideo Hip. solū explicuit frequentīā, qua coicat oīs pars affecta dolore eorū organorū, siue sit cum apāte calido aut absq; eo. Est aut' ea gemina denominatio. in dictis Gal. expresa, q̄ incipit eodē libello. verū q̄ cause vtriusq; cōcursu gigniē, ab ea quidē q̄ ob inflāmationē oborta est, oīa discrepāt p̄uitate, ab ea vero quā dolor parit, tū magnitudie tū celeritate. Etiā notauim⁹ in glossa ex autoritate Gal. libello de tabe. eos q̄ hāc spirationē habent. s. frigidā ex ore & narib⁹, & si prius febrerit, nunc iterire ex frigido morbo. qd̄ totum iuenies adhuc clari⁹, p̄ ipm Gal. i. 6. epidimi. cotārio. 4. in fine sup textu. Signa mortifera per cutē calid⁹ vapor, p̄ nares frigid⁹ sp̄s. q̄ text⁹ citatu

est p nos in .2. lib. ex Aui. i scda. 4. sup textu. Si exteriora frigida sint int⁹ au-
 te ardeat. & sic facit p eo textu. cum ipm legeris. aut vice versa, possint inte-
 riora frigere. tota cuti calida euaporate. s; qd ad nrm ppositum facit. hoc e.
 vt cum ips sic ex ore & narib⁹ exit, nulls vapor nodum calid⁹, veru nec fri-
 gidus. poterit exalare ex corpore, calore i pncipio puta corde fere oio ex ti-
 cto. De quo ait. nec ardenti ia febre isti laborat. imo oē cor ppe mortē frigi-
 da itēperie affectum ē. & nota q loquit p verbum oē. vnde lane op; intelli-
 gas ipm, cum extēplo ait. verum nō i quocūq morbo mortifero hui⁹ modi
 semp est. verum i ardētissimis febrib⁹ plerumq; calidissimū vt dictū ē. Dic-
 tu āte mortē fuit calidissimū, sed ipsa ppe, ad intēperie frigidā tranfit, tota
 absorta caliditate tā extranea q nri. & si respectu aliarum picularū adhuc
 cor sit notabilr calidum & tamen tu considera.

Super textu. Spirationis facilitatem.

Cum mltā i glossa isti⁹ textus ptulerim satis vtilia (potissimū ē) de cōtro-
 uersia istius text⁹ ad illū apho. acute egritudies i. 14. diebus terminant. & ex
 Gal. 2. dierum decretoriū sumit mltiplex cōcordia, quarū aliq; recēsuim⁹
 i glossa. nūc ad absolutiōē doctrie. addim⁹. explicatiōē ad principalē. q
 morbi acuti ex decidētia, sūt q ad diē. 40. terminari possūt. q si dicas nō fuis-
 se cōtinuos, ergo nō acutos. dic id itelligi, de exacte acutis. in qbus pperat
 nā ob cōtinuā afflictionē. Ob qd si acuti exacte necessario isepabiles. i pten-
 tiarū aut de cōtinuis, aut de eis q ad febrē reddūt post ipsā tēporaneā aboli-
 tionē. nā ex Gal. ibi. Si ad acutos hui⁹ text⁹, febris cōtinuitas exigere, Hi.
 explicaret. Et nota q differēs est ab acutis cadere, aut acutos redire. nā prio-
 ribus, vltra. 40. corre pōdēt iudicatiōes. inferius. His aut nō. solebāt aliqui
 cōcordare hoc textus. vt i aph. frequētiorē iudicatiōē, hic vero possibilē. q
 Gal. nō acceptat. s; nos sic, ex eis q diximus i plogo. q certiores & cōmuniois
 sint sine, q alia ab ipso rescripta. itē & qppia qbus consentit Gal. vt oī acuto
 morbo dactū sit i. 14. diebus terminari, vī ab incohatiōe morbi, aut a princi-
 pio, ipetus tāl morbi. q & si i aliquibus teneat, durū est scire morbo termi-
 nādo i. 4. diebus ipetū lapsisset post diē. 26. reliqua sat ad plenum i glossa.

Super textu. Illia saluberrima sunt.

Et si plura in glossa dicta sint sup hoc textu, q satis cōducunt ad explican-
 dā authoris mētē. occurrit nobis inter legēdū illd Gal. i cōt. vt verbū (dex-
 tra ac sinistra pte) positū i textu. adaptet duntaxat, & iungat verbo eqlia sūt
 aut inequalr affecta sunt, p cuius explicatiōē psonit, verbū egle de mul-
 tipli qilitate dici, vt i glossa aduxim⁹. Vnde nō solum scdm vnā qilitatem
 q molliciē aut intēsiōē vocat, i qua eqlia possunt eē, qd intelligit in verbo
 (fieri nō potest) vt simiī equalia sūt) hoc est i qualitate dicta, q est molli-
 cies. verū de equali. picipatiōe doloris, aut ipsius ptiuatiōe. idē de calore, &
 frigore. idem de tumore, aut ipsi⁹ de pessiōe. quo pposito. intētio est Gal.
 q cum he qlitates dicte oēs, possunt in esce omnibus iliis, hoc est occupare
 totā illā regionē. quotiēs iliorum taxat dispositio, si occupant vreti flama

dolore aut tēfione, illd̄ est p̄tota ea regio, talib⁹ affectib⁹ occupat. cū autē
~~p̄tota~~ taxat inequalitatē, dextra ac sinistra p̄te, est. quū altera ps̄ solum, ali
 quē talium affectum p̄cipat, quo inequal̄ dicitur alteri. hoc ē difimis. quā
 inequalitatē vituperat, nō q̄ magis cōmendat talē affectum esse cōmunē,
 sed quia l; cois non sit, qd̄ altera p̄te textus priori est cōdenatum, p̄ eum affe
 ctū signatur, esse ilia priuata ea eq̄litate, q̄ n̄r̄ debebat habere. q̄ i altera cō
 clusione cōmēdauit in prima p̄te textus, in verbo si equalia sunt dextra ac si
 nistra, q̄ licet prout p̄te fuit, optime expressa sint, pro Gal. mēte explicāda,
 sēper cū benigna suportatiōe, ego aīr̄ sētio. nā dēt̄ quis ineqlitas apud Gal.
 vni⁹ ilis, ad alterū. illd̄ p̄suponit ilia vexari, aut flāma, aut dolore, aut tēfione,
 ob qd̄, ineql̄ vnū ē alteri. s; oīa talia sūt iā reprobata i verbis priorib⁹ text⁹.
 ergo illa p̄ticula (inequal̄ affecta) aliquid aliud dicit a p̄sentia p̄factarū q̄li
 tatū q̄staxauit. dicestu nō, imo eas dūtaxat, vt vni p̄ti inflūt, & nō ābab⁹, qd̄
 ē p̄te latis. tūc cōtra, verbū text⁹ inequal̄, opponit̄ verbo text⁹ equal̄. s; illd̄
 pri⁹ verbū, necessario itelligēdū venit de aliis q̄litateb⁹, adictis, ergo inopo
 sita. asūptū p̄bo nā si dicit̄ eq̄lia eē dextra ac sinistra. i mollitie, aut priuatio
 ne doloris, vt vnū sit simile alii iliorū. illd̄ nō pōt̄ eē nisi p̄ q̄litates aut ipsarū
 priuationē ambiētes ambo. ergo si eq̄lia sunt. ābo mollia sūt, & priuata am
 bo dolore. S; id cōmēdauit prio, si dolore vacāt, si mollia sunt, saluberrima
 sunt, ergo aut p̄ticula equal̄ affecta, aliquid aliud p̄tedit. aut si ad priores q̄li
 rates equal̄ p̄cipatas ab ābob⁹ ilis resserat̄ illd̄ ē. qd̄ pri⁹ cōmēdauit. p̄ ver
 bū totale & plurale. Illa saluberrima sunt &c. Est ergo n̄a intētio, q̄ ea pars
 dextra, & sinistra, text⁹. nihil aliud facit, q̄ explicare met ilia, q̄ sunt ps̄ ili⁹ si
 tus, dextra ac sinistra. qz sic explicat met Gal. ilie eē p̄tē vacuā iter os āche &
 thoracē i. 3. lib. de articulis Hip. & q̄ salus iliorū cōmēdet, cū dextra ac sin
 istra p̄te vacēt dolore, molliaq; sūt, & eq̄l̄ affecta, hoc ē similia, q̄ad oēm q̄
 litatē, q̄ vltra dictas inesse possunt accidētario mō ilis. qd̄ clar⁹ intelliges i
 oposite cōclusiois ractotinio. si. n. dextra aut sinistra exurant, malum ē. siue
 ābo, au singulū. siue dolore vexent, & qz dolor pōt̄ eē sine opilatiōe, aut apā
 te, suddit malū eē, si renitētia sint. & qz durities pōt̄ eē sine dolore, de vtroq;
 mētione fecit. simil̄ dānabis si inequal̄ fuerint affecta, puta si gracili⁹ vnū
 iliorū altero, q̄a p̄ tenebrositatē & gracilitatē mirahc, ostēdit̄ apā illi⁹ p̄tis in
 teri⁹. s. de locis affectis, & .14. terti. itē dānabis ineqlitatē, i dextta ac sinistra
 p̄te, subleuatiōi visa, tūc est inditiū apātis p̄ tumorē, q̄ si dicas, per tumorē
 erunt dura, qd̄ iā intellectū ē. dic q̄ nō sēper. q̄a idrops carnosa, aut plura pe
 tuitosa apāta, possūt nō dare sensū duricie nec doloris Gal. statim i cōt̄ illi⁹
 tumor durus dolēs, & p̄ solā ineqlitatē tumoris, significabit̄ apātis presētia
 qd̄ sat malū est. qd̄ etiā in pulsu iliorū pertractabit, q̄ pōt̄ eē dextra aut sin
 istra parte, quo inequalia ilia dicūtur. & est ineqlitas alia a dictis. & ille Aui.
 oīa de uorās autorū. i. c. 44. in. 2. 4. pp̄dēs de hac obscuritate Gal. ait. tēfio hi
 pocōdriorū, & essētia vni⁹ duorū laterū magis augmētata q̄ alteri⁹ & simi
 l̄ essētia oīs lateris augmētator omni latere, qd̄ est ei simile in eminētia &

depressiōe quasi vellit ambas partes Gal. affectus cois, & partialis deglutire. sed pro modulo nostro serimus, illa saluberrima esse, cum mollia sunt dextra ac sinistra parte, quia vnica non sufficeret, si vacat dolore, si equalia sunt in modo loris, tumorositate, & corpulentia, nam si des eas partes opposito modo se habere. s. exuri ambo, aut vnū, aut tensa esse. aut aliquā inequalitatem iam dictā, oīa illa animaduertēda sunt. qz inferi⁹ ipsorū iudicia ptractabunt, si licet homini pauperi, diuiti inuidere. hoc est, nostāto patrono.

Super textu. Accidit his in prima circuitione.

Multa protulimus in glossa sat necessaria. & de tribus sensibus quos partiebat illud verbū (in prima circuitiōe) primū acceptauimus. s. in prima. 7. qd̄ satis conforme est ipsū Gal. in. 3. libro in. c. 7. in verbo cōti. a principio quidē ad. 7. diē sanguis fluorē ex naribus expectato. Quartanaria vero circuitiōe cōcipere nonum diē, quo, & si raro penes illum modū fieri talē crīsim cōsentit Gal. difficile est. Primum autē quaternarium esse parū obnoxium tali crīsi. satis deductū fuit ex eo raro euentu Archigeni & Gal. siue sensum illorū acceptarem⁹ ad ppositionē, aut nīm. s; qz dies qrtus, in. 3. hui⁹ textu secūdo. plūrs febres iudicat & si absq; crīsi, & nō ista floris sanguis necessario ibi prudenti⁹ de ea autoritate Gal. cōsiderauim⁹ qd̄ ibi reqre & sit vti suple mētū ad ista. ac ī textu sequēti sāguis fluorē ex Gal. eē peculiarē masculū, diximus vltra alias causas. qz feminis mensalis sanguis a tali superiori excuset.

Super textu. Si vero mollior tumor

In glossa excusauimus Hip. a supfluo ī eo qd̄ adiecit cedere digitis p̄mentibus, qd̄ in verbo mollior intelligebat. qz apāta aquo a in eo a mollib⁹ discrepabat qz nō cedebat s; euanecebat. qd̄ iter legēdū cōfirmauim⁹ ex bono textu Aui. in priā terti trac. tertio. c. 11. de aqua extra craneū in pueris in verbo pressa & expulsa. etiam diximus ponderando verba Aui. in tertia. 4. c. 2. tracta. 2. qz dabat Hip. intelligere ī presēti humorē reconditum his sedibus vētris nō esse sume tenacē in verbo Aui. & q̄to humor fuerit subtilior tanto perforat digitus eū facilius. ibi etiam vide si talī inditio poterit differere ab eleuatione que est inflatiua.

Super textu. Si vero pretereat sexagesimum diem.

Super hoc textu quesuimus. quare superius cū de suppuratione apātum calidorū fuisset locutus, nō adiecit & in reliquo vētre, sicut ī presenti, in suppuratione frigidorū. diximus, qz apāta calida rarius fiūt in ptibus aliis vētris imo frequentius in regione iliali. Sed frigida amant fieri in tali regione & ideo nunc adiecit illud.

Super textu. In tumor qui in ventre.

Secunda primo nostra posita in glossa qua p̄batur de apāte in pte musculorum nō itelligi a Hip. vigorē haberet maiorē iuxta ātiquā literā sed nos in calce ipsā non acceptamus contra Thadeū sufficiat ergo prima cum eis q̄ textibus sequētib; de ruptiōe talium dīserētur ac versus finē glosse solum cōparo ad suppurationē ptes illas non suppurationē a d̄ discutionē seure so

Iutionē qz sic minus suppurant in iliis.

Super textu. Sanguinis vero fluorem.

Ille quartus sensus dactus in glossa nisi sane intelligatur videbitur falsus. imo prima fronte videtur in eo cōtineri inutilē repetitionē illius textus (sōlet huic in prima circuitione) quē citavi in glossa sub antiqua contextura. s; deductio est talis. nā si litera ista legitur sine aduerbio maxime vt in illo tertio sensu Gal. in cotō. non sonat aliud nisi apātibus iliorū q̄ vocamus de supremis sedibus iudicari per fluxū sanguis naribus qd̄ in dicto citato textu superiori inclusū est & ideo videbatur inutilis repetitio. Ob qd̄ si vis illū quartum sēsū, legitur cum aduerbio maxime & differt a secundo cui inicitimur in glossa. q̄ iste cōparat inter species crisis ille inter partes vētris.

Super textu. Vniuscuiusq; tumoris super sedentis.

Finis istius textus legitur suppuratio considerāda est. & si ita legitur potius est preābulum ad textus sequētes, quibus, modus se habēdi abscessuū indicatur in inclinatione rupture ad intra aut extra, quod satis consonum videtur p̄ verbum primū sequētis text⁹. s. (suppuratio ita) quasi promissum prosequit̄ p̄ verbū ita. vt epilogus esset, vt inuim⁹ in glossa, eorum q̄ precessere, legerem libētius, suppuratio expectāda est, ac pro eis q̄ de pure diximus i glossa vltima huius, nō parum facit coti Gal. in. 2. de victus rōne in acutis pars. super textu interdum autē & cruda. vide ergo.

Super textu. In quibus a iecore aque inter cutem incepit.

In glossa istius testus. diximus eam tussim sicā esse. & si accidentario modo humida posset esse humoribus eliquatis. ex calore ascēdēte ex inflāmatione, sed cum nihil tali expulsionē iuuētur abstinet intimius, nunc Gal. dictum considerātes non sēt̄it eam eliquationē accidētaria sic esse, nec eostas fluores ex capite vi inflāmationis eliquātis. sed q̄ hi patiunt̄ angustiam in pectore ad instar illorum q̄ vere in tali regione precordiali afficiātur, inflāmatione causata ex humore deriuato ex capite. vti verbi gratia i pleure si catarrofa aut simili. in quo affectu catarrofo cū homines sciāt alleuari ex tali angustia, cōcitata tussis, sic in hac angustia orta vitio iecoris puocant se ad tussindū sed viso inani labore affectu nō castigato, subtilius de affectu perpēdunt, credēdo non sit in tali regione precordiali & sic sēt̄iunt quātum aberrauerint in tali spe. sic & si ob eandē causā a natura tussis incitetur non viso cōmodo talis laboris potius voluntas obuiat nature, quā ipsā p̄sequat̄ & hec est vera Gal. mens. ita in eodē textu. Vltim⁹ sensus Gal. quē nos subtilē vocamus. videtur obuiare sibi ipsi de tumore cōmuni. qui pressus iterū attollitur. nisi in hiposarca talis reddit⁹ ad priōrē statum pressio tumore, sit valde tardus ob causā dictā a Gal. & a nobis in glossa & tandē cōsidera. ob quod alter sensus est clarior.

Super textu. Qui dolore vexatur.

Non solum sunt qui dicant facultatum nos regentium trium (de quibus Gal. in cotō.) Considerationem. fundamentum esse precipuum ad progno-

sticationē. verum talem numerū ternariū fundare sex rerum non naturaliū numerū. singule virtutum. duas res necessarias accomodando. Puta, vitali ipsum acrem & animi accidentia. naturali. cibum & potum. cū vacuatione & retentione. animali vero somnū & vigiliā. motū & quietē quod accipe si libet pro alio loco. vnus est enim qui hoc scribit.

Super textu. Si digiti ac pedis onino nigrescunt.

Multa diximus in glossa satis subtilia tum in explicādo literam antiquā tum nouam. Offert se notandū Gal. in cōmento nullā de liuido colore mentionē fecisse, & si in textu clare ponatur. q̄ si non poneretur, cum textu precedenti. de colore liuido fecisset mentionē loquens per particulam minus pestiferi. Necessario videtur intelligi respectu liuidi. sed sane intīme sentiēdo de ipso Gal. non videtur talis ipsius mens. imo solū formare prognosticū de calore nigro viso in illis partibus, vt bonus aliquando sit, aliquando pessimū signū. & si incongruē vt diximus tale bonū per verbū minus pestiferū explicatur ab Hip. sed ex particulis adiectis in textu. puta egrū conualiturū, confirmatur bonū protendere. id autē fit cū ea signa bona faueant quia tunc ea nigredo solū est ob materiam cretice decūbentem ad pedes, se cus si nullū signum faueat, quia tunc non est ea nigredo ob id, sed puro casu virtutis & absentia & extinctione caloris. & sic Gal. cū illud primū signum pro bono habeat. non exponit particulam vltimā textus. corporis nigredo casura. quia sic nō esset ea salus oīo acceptanda. modo pars aliqua destruitur ob que oīa magis videt̄ ad mentē verborū totius textus, pcedere in glossa.

Super textu. De somno quē admodum ex natura.

Non inconuenit Gal. 2. de ratione victus super Hip. dixisse quosdā vtiliter sōnum meridianū agere tanquā noctē. i. ita dormiant post prandium. s. prolixē & profunde vt post cenā consueuere. Nam ibi castigatur error in mensi prandi nunquā consueti. Hic vero per viā signi loquimur, quia multū elogatur a naturali statu sōni ille meridianus somn⁹. per viā cause potest aliq̄do iuuare. qualr autē sōnus fractionē causet imēsam si puus fiat post prolixā vigiliā & q̄ sit cā vide Gal. singula. 6. epi. sup textu vigila edax aq̄ edax.

FRENVM VITIORVM IN AD VERTENTIA COMMISSORVM

F. 9. Finitioni pro functioni. F. 14. Victu pro rictu. F. 17. tenere p̄ tenerit.
F. 18. Conscū per conscium. F. 24. Irrationalitatē pro racti. & hoc in duobus locis. & ibi sicut pro scit. F. 25. conformiter. pro conformitur & ibi defūcto vbi est defunctio. F. 28. foueat p̄ fouens. & adde (ea causa ergo).
F. 29. Vi pro vt. F. 31. mēbrum pro mēbra. F. 32. frigiditas p̄ fugiditas.
F. 34. Chronico p̄ tronico. f. 39. scintillate per satilate & f. 40. exicat. p̄ exūt
F. 42. Inanire. p̄ manire. & ibi sāguificati onū pro signi. & f. 43. ibi pro vbi.
F. 44. Itaq; p̄ etiāsi. & matura p̄ materia. & ibi. principium pro precipitium

- F. 48. Cōmunicatiōe pro cōmuni. & ibi eam. pro ca. & m̄is pro n̄is. & penetrauit pro &c.
- F. 49. Tenebte pro tenebret & esset pro essed. & ibi detestādū p̄ detestāda
- F. 50. A capite pro accipit & adde verbū accidūt cōtinuādū. cū vocula p̄xia
- F. 51. Rubedo pro rubida. & f. 52. vis per visa. f. 58. sinum pro signum.
- F. 60. Basis per vasis. & insulse pro infuse. f. 62. m̄ibus p̄ n̄ibus. & in cōmēto vtrisq; p̄ verisq; & imoderata i glossa pro moderate & eligēdū p̄ eligēda
- F. 63. Potius per proutius. & f. 64. ad istum & nō ad id. f. 65. ad āgis per angis. & rigentis pro regentis. f. 66. secūda. & secundo. per primo. & prima. & p̄rio per se. vbi est parti pro po. & si nudos pro inudos. & affine per affinet.
- F. 67. In principio glosse post verbum diseruit adde clarum est. f. 69. conxuari. pro conari.
- F. 70. Sunamithes pro suauites. & in belo per libello. f. 71. surgere pro frugere. & ibi ratione pro partione. & sanguineo pro sanguinem.
- F. 72. Extingeret per exigeret. & f. 73. habet pro non habet
- F. 74. Inconuenit pro conuenit. f. 75. significari. defficit post verbū in prōptu est ibi post stridorem. loco possit stridor. f. 76. particula tatus superfluit ibi vsus pro versus. & mors pro morte. f. 77. iudiciū p̄ iudicatus & simili. p̄ f.
- F. 78. Stiticarum pro stitatum. & secunda pro prima.
- F. 79. Colorem pro calorem. f. 82. pictoris per pectori & saliat per saltat.
- F. 84. Predita bis pro predicta. 85. flocos pro flacos.
- F. 86. Habeo pro habet. & f. 87. allegando pro allegato.
- F. 88. Offensione pro ostensiōe. f. 89. lithargici pro litargia. & farū p̄ facin⁹.
- F. 90. Inspiratur pro inspirat. & (pro his omnibus) lege. & horū quibusdam.
- F. 91. infrigidato pro infugidato. & tuū pro tū. & vix pro vis.
- F. 93. Memoriter pro memoritur. & sicut pro sunt ephimera. & ibi particula exacte semper iungatur particule acutis aut acutorum.
- F. 94. Velox per assiduus. & qua reuerfa. per quare. & veniant per venter. & teporem. per tempore.
- F. 97. Non est eadem pro est. & secundo de diff. pro primo.
- F. 99. Optimi p̄optio. f. 100 (fuit alleuiat⁹) hec parti. sit primū verbū pagie.
- F. 104. Tractantur. pro tentātur. f. 110. sedes pro sodes. & sequēti ipas p̄ ipsa.
- F. 115. Ob quod pro ob que. & f. 116. felix pro felis.
- F. 127. secundo intellectui pro primo. & etaem pro erratem.
- F. 128. Viget pro vrget. & 28. pro. 38. & parte per pare & digitis pro digitus.
- F. 158. in cōt. ipsius est causa pro parti vere. & ibi in vniuersa cuti. pro acutus vertitur morbus.
- F. 170. Vrantur pro viantur & animatis pro inanimatis.
- F. 174. séper pro super. & cōduci p̄ cōducti. & p̄xima (adde post pti) morte.
- F. 184. Congregatū. p̄cōgregatarū. f. 186. coctiois pro ratiois iuuat p̄ inuat.
- F. 187. empici pro pici. & f. 188 stent pro stetit. f. 194. lege huic secunde parti pie assentio.

- F. 150. presagire p presagrie. f. 158. premas p primas & bis lactib⁹ p actib⁹.
 F. 201. In quaterno lre n est quippiam error notabilis in materia de deiectionibus, nam cum finitur glossa in pticula animalis ptibus defficiunt due linee q sūt in fine pagine i glossa alteri⁹ text⁹. cōtinua ergo cōtabescētib⁹.
 F. 203. Ad perfectionē pro perfec. & f. 213. nutrituri pro nutrituris.
 F. 215. metus pro motus. & consumatā per cōsumatū. f. 217. colore pro calore.
 F. 218. Rationali irrationali.
 F. 220. Sedē pro se. & aqua pro aque. & pro arguit nec illud arguit. & versus finem glosse dictum pro inditū.
 F. 223. Corpulentie pro cripulentie & vergit pro virget. & f. 222. compareat pro nō compareat. at. 224. oium pro ouitū.
 F. 237. Menstruorū pro intestinorum. & tantum pro tactum. in. f. 240.
 F. 241. Decipiatur pro decipiat. f. 247. sensisse pro sensile.
 F. 250. Litidum pro lucidū. f. 251. varius pro variis adde statim parti e cōtra.
 F. 256. Erutātes p euitātes. & f. 257. non vult p vult. & glutinosa p genitosa.
 F. 263. ob pro ab. & f. 266. peculiare pro pecuiare.
 F. 270. inducci pro inducti. f. 289. tussis pro tasis. & malignā pro malignum.
 F. 325. Viuida pro viuendi. & ibi artibus pro artubus.
 F. 331. Material pro natural. f. 356. cōclusio. pro ergo & iratōnale pro rōnale.
 F. 401. iu textu lege talis pro magis.
 F. 408. Lege vniuersale pro vtile.

Finis.

I N D E X.

INDEX SUMMARIORVM

quod opus continet, ordine Alphabeti & foliorum numero descriptus.

De litera .A.

- A**rtē medicam aliquādo sine frustari, & inde mechanicā posse dici. fo. 10.
- Aures frigidas partes, & rubicūdiſſimas fieri, & quod nō pugnet Gal. Arist. fo. 03.
- Angustia quod sit, & quāti metus. si pedibus tepidis iungitur, cū aliis punctis. fo. 66.
- Arterias a vi insita moueri, & a vi e corde ducta, non pugnare. & iuste arguitur quippiam doctor. fo. 108.
- Apostemata ocus increſcere in regione nutritiua, & si subito possit, occidere, & de causis festie mortis, & quod in feminis velocius, & quod cū forti vi differat mors. fo. 115.
- Apostematū varia terminatio, sed oim resollō prima, & quod differat a subita abscessione, & quod in puris generatione sit defectus. & quod febris causonica frigida curata, non alteratione curetur. fo. 117.
- Apostemata suppurationi obligantur ex mora, si febris adsit. & quare ad. 20. diē, & iuste in Thadeum. fo. 119.
- Aperta suppurata nō eēt de se morbum salubrem, & posse acutum dici morbum, nec posse alteratione cessare, atque ruptio eēt talium crisis, cū ceteris punctis isti propositi. f. 120.
- Aperta iliorum sanguine e naribus iudicari, & resolutione dici posse. & tali totā cām deponi, & si sit ex directo ad partē affectā comedari, aliter minime cum reliquis. fo. 123.
- Aperta pituitosa sanguinea mollius, & nō vacat tensione, & quod cedere digitis, sit aliud a fugere premetes digitos, & quare tale esse absque dolore, intelligat. cū aliis. f. 130.
- Aperta pituitosa securiora calidis, eadē sede, potissimum si differuntur. quid de litha. & phre. fo. 131.
- Aperta mollia ad quē diē iudicent, potissimum suppurata. & quod de morbis chronicis eēt hic tractare, & quod virtus diei. 7. post. 20. debilet, & de septimana integra. f. 132.
- Aperta sedibus calidioribus otius suppurari, & quid sit abscessus, & quibus voculis apud arabes. fo. 135.
- Apostematum suppuratorum note, positue, & priuatiue, & de variis textibus authorum de hoc. fo. 271.
- Apertum quorum in ruptura bilis puri iungitur condō. & si ante rupturā intelligi possit. & si in prima. 7. rumpant, cuius timoris sint. & quā vim signa capiant ex vi diei cretice, qua visuntur. fo. 278.
- Apostemata hec si necessario promittant mortem, & si signis fauentibus solā, vi te dilatione cum aliis. fo. 279.
- Apostematum suppurandorum ad varios terminos radix ex humore & loco, & quod crasis sit causa extrinseca. fo. 289.
- Apertū suppurandorū vnde initium, quod talia iditia. & de gliosis punctis huius rei. f. 292.
- Apostematum ruptorum in particulis variis, iditia earum. & ad quid hoc utile sit cum ceteris. fo. 294.

S V M M A R I V S

- A pātum pulmonis ad duplicē regionem permutatio, & an in pleuresi. & si retro aures & cum fistula. cum inumeris textib⁹ authorum de hoc sat enucleatis. fo. 308. & vltra
- A pātum q̄ pmutāt īditia, & q̄r vera sint. & si possint ītercipi. & ad quā sedem obligent ea īditia, cum ponderatione dictorum Gal. in cōmento, ac plurium dictorum. solēnium istius materię. fo. 319.
- A postematum reppetitio ad eundem larem, & q̄ differat a resolutione. cum inumeris punctis. fo. 322.
- A pāta pulmoīs primis senib⁹ suppurari īfēsi⁹. & de piculo ī decliatiōe. f. 326.
- A postemata sub diafragmate supra permutari, quid promittat. & q̄ prisca possint saluari. cum reliquis. fo. 323.
- A postemata vesice magni metus si sit calidum. & q̄ frigida non incurrat. & de errore gent. & quare vrine priuationem non possuit pro signo, bene de iectionis. & si febris, iuuet. fo. 330
- A pāta vesice posse ad bonū terminari, & quibus īditis, & de vario sensu ad literam. fo. 332.
- A postema tale posse sinistre terminari & quibus īditis. & quid addatur ad priorem sententiam. fo. 333.
- Auris affect⁹ ī breui obligās ad pncipiē. calid⁹ ē cū apāt. īteriori, cū mltis. f. 376
- Angine gradus. & q̄bus locis accidāt. & de p̄chra digressione cubantiū supine, q̄ difficulter deglutiant. & de priuatione anhelitus in talibus. f. 382.
- A b̄cessuum euetus qua de causa. & cui etati cōgruat magis. fo. 401.

De litera. C.

- Concipere de ipso medico ipsum infirmum q̄ eruditissimus sit tum obsequio tum fide ad salutem conferre maxime. fo. 4.
- Colorē nigrum non equam in omni particula indicare maliciam, in oculis magnam cum aliis. fo. 51.
- Cubādi figuras plures homini. & quibus utilissima. & q̄d talib⁹ significet. f. 60.
- Causas etiam corporeas dici manifestas. & q̄ etiam timori sit, vultum a primitiuis deffendari. fo. 42.
- Crura explicita. distracta. aut summe flexa malū & hoc deterius, cum pulchra historia. fo. 69.
- Cubare sup v̄tre v̄tē & ab aliqb⁹ eligibile. & cū ex industria nō sit malū. f. 70
- Catalog⁹ oīm signorū q̄ sanguis fluxū oñdere possunt & ī speciali. fo. 125.
- Corp⁹ eē eq̄ calidū & molle q̄d. & si brachia cruraq̄ ī motu defficiāt pei⁹. 164
- Crisis finitio species & cause cum oībus punctis necessariis. fo. 332. & sequēt.
- Cōmoditates artis prognostice. & q̄ ad acutos morbos scopus sit. fo. 18.
- Cutim exteriorē vilissimam particularum. & q̄ versus eā supflua expelli cōmendetur. fo. 140.
- Crisim per fluxū sanguis destinātā ad primā circuitiōē ad primā. 7. intelli

I N D E X:

- gi & de cōsi deratiōe circa dictū Archigenis & Gal. q̄ pluries in .4. fiat. f. 126.
- Cōtinue febris ad abscessum pmutatio. & q̄ in q̄rtanā. cū relq. p̄ctis. f. 406.
- Cōlūiois cause & spēs & q̄ etati puerorū sint cōfigurate magis cū relq. f. 423.
- Cōditionē t̄pis attēdere qd̄ sit & q̄tum faciat ad artē p̄gnosticā iterū. f. 429.
- De litera. D.
- Diuidēdi hos lib. rātio & de signis p̄gnosticis eē scientiā & vtilissimā. fo. 2.
- Differre mortē cum vite oīo cōsulere nō valem⁹ e hui⁹ artis mun⁹ & piū. f. 8.
- De qdā digressiōe p̄chr a q̄ cāe nigri coloris oēs p̄tractāt. cū infinitis p̄. 31.
- De obiectionib⁹ obscuris Gal. in Hip. cur de tumore oculorum non memi-
nit. & de sua & nostra solutione. fo. 53.
- De difficultate textus. in stridore adueniente manie. & de dictis nostris ibi
& in additionibus. fo. 76.
- De cōtinuitate & vnit ate morbi itermittētis. cū sēsū ad textū Hi. i. 14. die. a
cute egritudies termināt. & de qdā serie ex arabico q̄ oīo pugnat Gal. fo. 95.
- De nouitate q̄rundā ad text. i primo lib. tumor durus. & q̄ ingens moles in
apātib⁹ sit rō met⁹ magna. vnde si calida magna sint oīb⁹ nūeris ifesta. f. 133.
- De figura p̄icali & q̄r i apāte. cōmēdet & q̄ cordis sit cū m̄tis illi⁹ p̄posi. 141.
- de fetor̄ puris. & q̄ sit putredo i latitudie sātatis. q̄ sp̄s n̄i sint aromatici. 148.
- De albedie laudabil̄ puris & vnde indicet & de intellectu plurium text. f. 149.
- De digressiōe p̄chra q̄ conditiones puris tāgunē. & quomodo differat a sedi-
mēto & q̄bus cōditionib⁹ sit magis credēdū cū p̄imis difficultatib⁹. fo. 150.
- De rōnib⁹ aprobādi hidropisi i febre solutis & de ordine. lib. 2. ad pri. f. 153.
- De distigēdi rōe hidropisi vitio iecoris ab aliis. & de vtilitat. illorū sign. f. 155.
- De cōstipatiōe vētris i orta a iecore & si hip. pugnet sibi alias cū m̄tis al. 159.
- De leui motu egrotatiū de laterē i lat⁹ & q̄ti met⁹ sit grauedo cū aliis p̄t. 165.
- De triplici facultate regēte corp⁹ & q̄ ex ipis sumat̄ radix p̄gnosticatiois &
de inditiis taliū. & de dominio nāe absoluto & cōditionato cū m̄tis al. f. 167.
- De liuido colore in toto si vngib⁹ nō insit & q̄to artificiosius i veteri litera &
q̄ principio saluo sit in principiatis recompensatio & de sensu ad textum
aut. raro sit euasio. fo. 172.
- De digressiōe notabili circa signa e genitalib⁹ vbi tota illa mā p̄chre. f. 175.
- Deiectionē opti. & si in egris possit iueniri & q̄ sit pria supfluitas cū al. 185.
- Deiectō. cui⁹ coloris sit n̄r & vnde citrina. & q̄ variet̄ ex alūptis cū al. f. 183.
- Deiectōis fluide cū strepitu vituperiū & cā & de p̄odo flux⁹ opilatū. f. 186.
- Deiectōis tal̄ laus si reliqua i bonum inclinēt. & q̄ a capit. fere cretica. f. 187.
- deiectōe nō posse ad vnguē ad istar sanorū eē i egris & q̄ i die m̄tip̄cet. 188.
- Deffectu interpretantium sepe fieri miscelam textuum. & quid sit in indi-
cationem morbum ire. fo. 189.
- Deiectōis fetoris cā. & si indicet aliqd̄ colore & de dubio pulchro. fo. 191.
- Deiectiois albe inūere. cause et de multis p̄ctis agitatis, nō t̄n solutis. f. 196.

S V M M A R I V S

- Deiectionis ignee viridisq; cae & iditia & q; i fine morbi boa. ite de spu. 197.
- Deiectionis albe viridis sub glutiosa sba, signa. & si piguis maioris molis pos
 sit esse a vno mebro q; a toto. & si pot esse bona. & cui? sbe cum aliis. fo. 199.
- Deiectionis carnee signu & vnde disoluat & de mirado dubio & bina solone
 soleni & q; i fine illi? glase est q; ppiā error express? in folio mendarū. f. 200.
- Deiectionis nigre signu et de specieb? nigri hūoris et de varia snia auth. 202.
- Deiectionis varie effect?, et de snia auth. circa illud et q; vtil? possit ee. f. 205.
- Deiectionis cū sonitu cā et si strepitus robur virtutis ostēdat cū mult. fo. 206.
- Diei qrti virt? et q; sit decretori? et q; felix sit etiam sit par. et q; extat ee acu
 tū et simplicissimū morbū. et vnde scie? eo die morbū iudicari cū mil. pū. 345
- Duorū gemellorū dubia distinctio sic chronicorū morborū p vita aut mort.
 qd potissimū i initio itelligit? & de lutantiū occurso & sic de crisi cū al. f. 356.
- De maiori certitudine prognosti in chronicis saltim in processu & de agita
 tione circa hoc. fo. 363.
- De cōpatiōe angine biliose pituitoseq; sic de ea, veris ad autunū cū aliis. 389.
- Deleri ruborē fauciū qti timoris sit et si magis i die cretica cum multis. f. 392
- Doloris capitis termiatio, & quib? modis & ad quē diē cū multis aliis. f. 419.
- De litera. E.
- Exēplum de pulmonia in cōt. in plogo nō est i antiq; litera & saluari pōt. f. 4.
- Expositio noua ad textum Hip. in quarta apho. difficultas anhelitus. & vn
 de magnus et rarus. fo. 88.
- Esse acutum morbum cum sudore frigido et q; tutius sit in lento morbo et
 de disse. inter calida et frigida venena. fo. 101.
- Ex iliali inflatione innumera sūpto et quo a insania discrepet. et q; oculorū a
 gitatio alia causa fiat ab ea Gal. et de gloriosis puntis illius materie. fo. 110.
- Expulsionis flatus absq; arbitrio delirio fit, et si oportet prius hominis in
 genium cognouisse. fo. 207.
- Esse attendendum ad circuitus quaternarios in intermittētib?, ad dies vero
 in assiduis, et hoc quare in exemplo quartane et de pulchra et defficili di
 gressione de hoc. fo. 359.
- Eratē prie senetutis obnoxia qrtane. et q; id, senii humore nō caueat. f. 407.
- Esse attendendum ad omnia signa ad certitudinem prognosticis et vim et
 non numerum attendendum et si contingat decipi. non est errori arti, cum
 multis aliis pntis. fo. 425.
- De litera. F.
- Fiduciam conceptam ab infirmo non imediate sanare. et cui vi attineat et
 qua complexione magis. fo. 7.
- Faciem infirmī esse contemplandam et cur ab ea incepit et q; trium princi
 palium vim representet. fo. 21.
- Figuram supini accubitus homini epigmeo fere naturalem et quid per viā

I N D E X:

- cause & signi demōstret. fo. 67.
- Frigidam inspirationem rarāq; in acutis pessimam. & si cū tali, febriat ho-
mo. & de hoc in aditionibus. fo. 89.
- Febrem acutam non solum in quatuordecim diebus iudicari verum in .40.
& de hoc in glosa & in aditionibus. fo. 97.
- Fortitudinem virtutis insequi temperaturam & cuius membri intemperie
citius mors. & si mors ex liene anteponatur ex iccore morti & si ptes ipsi⁹
differant, & si febris ex membro carnosio intensior. fo. 116.
- Fluori alui in hidrope vnde & si tali venter non detumescat siue arte aut na-
tura quid significet. fo. 117.
- Fauces quid sint. & vnde vlcerentur & quid pariant ea vlcera & de apostema-
te illarum partium. fo. 382.
- Febrē prorogatā vltra viginti dies obnoxia abscessui cū mltis aliis pū. 403
- Febristertiane exquisite & ipsius absolute diff. cū multis punctis sex auth. f. 4.
De litera. G.
- Gurgulio quid sit & gratia cuius & q̄ affici omni apostemate possit, & q̄ o-
portet abscindere ipsam aliquando etiam cōmuni vacuatione non prece-
dēte & q̄ actus curatiuus misceatur prognostico cum multis punctis. fo. 394
De litera. H.
- Hepar in dextris & si monstruose oppositum & de affectu talis visceris & si
tactu cognosci possit. fo. 113.
- Hiposarcam deteriore ceteris & si id, est hipo. & vnde oriatur & quid per
loca vacua intelligatur. fo. 154.
De litera. I.
- In vultu fedo post tres dies alleuiatur magis timor, et ex aliis signis fortifica-
tur prognosticum. fo. 43.
- In magnis cerebri intemperaturis omnes facultates ledi et que sit potestas
imaginatiue et quando dicatur aberrare. et quomodo priuatim ledatur et
ex oculorum diuisione et vnde talis dilusio. fo. 72.
- Inditia hidropilis orie et iccore, & quā ad eam tussim se inuident et si hu-
mida et aquibus membris. fo. 58.
- Interioribus calidis si exteriora algent malum & secus. & de pulsione caloris
extranei versus exteriora cum naturalis valet. fo. 102.
- In acutis talem affectum pessimum & quomodo natura sanguinem intus
retrahat & q̄ aliis sunt talia diffinienda. fo. 163.
- In egris pro regula obiciuntur naturales somni conditiones. & de pulchra di-
gressionē qua pertractatur totum quod huic materie de somno pertinet

S V M M A R I V S

cum pulcherrimā doctrina. fo. 170
 Iteritiam cum colica in causam vnam contuenire & q̄ hominis feces plus fe-
 teant cum ceteris. fo. 192.

De litera. L.

Literam ex arabico sepe exponere grecam & ea prima in prologo finē operā
 tistangi & operis in noua. fo. 3.
 Lachrima que voluntaria & q̄ mala sit & de ficto risu. & q̄ feminis sic v-
 trunq; facile. fo. 49.
 Lachrima cur ex vno oculo & quid significet cum omnibus punctis atti-
 nentibus ad illam materiam. fo. 50.
 Lumbricorum cause & vtilitas & ipsorum expulsio in acutis & quo tempo-
 re melius cum omnibus illius propositi. fo. 104.

De litera. M.

Medicum esse perfectum qui omnia ab infirmo manifestat & in vtroq; ha-
 bitu, cui concedere vtile infirmo. fo. 6.
 Morbos simpliciter mortales non suscipere nisi ob pietatem & cōmprotesta-
 tione cum ceteris istius propositi. fo. 10.
 Medicum exacte morbi naturam cognoscentem non presumitur errare &
 in manifestatione rerum cognoscitur. fo. 10.
 Morbos multiplici nomine esse letales & si probo medico occurrant. fo. 11.
 Membra non solum in motu verum in quiete gubernari a vi motrice. & q̄
 sit dulcius super dextra dormire & quid per viam cause impartiat & signi-
 cum infinitis punctis. fo. 61.
 Moderatā corporis flexionē multa cōmoda impartiri sanis egrisq; & ideo,
 eligibilior. fo. 62.
 Membrum affectum pleuresi vnde liuidum & de vero intellectu ad senten-
 Hip. in secundo de victus ratione. fo. 34.
 Manuū gesticulatio vnde & q̄d significet. & q̄ discrepet a principio sususionū
 & de pulchra digressionē super hoc & aliquid etiam in aditionibus. fo. 83.
 Mēse medicinalē nec integris dieb; cōstitui nec hedomadā ex diebus & de
 cōstitutiōe tal' mēsis & de oibus difficultatib; circa hoc cū multis aliis. f. 350

De litera. N.

Non a casu artem prognosticam procedere sed in deffesso studio librorum
 & circa singularium exercitationem. fo. 4.
 Nō hēt locū i morbis q̄s plene nō cognoscit medic; omissorū manifesta. f. 6.
 Nō est i manu medici seper futura discrimia cauere & si cognoscat talia. f. 8.
 Negtia signorū bonitas ve pōt deduci analogismo & epilogis. & q̄d sit. f. 24.
 Nasū vnde obnoxium frigori et q̄ initio paroxis mor. patiat et i defun. m. 16.
 Nubeculam in vrina comedandam taxandam ve: situ & colore & de
 obscuritate textus Hippocrat. que hoc proponitur & de vero sensu.

I N D E X:

- cum multis aliis. fo. 242.
- De litera. O.
- Oris apertio per quos musculos fiat & quibus causis hiet. & cur in morientibus ea figura. fo. 67.
- Ob quod partialis sudor detestabilis sit & potissimum circa caput & si sincopin mortem ve protendat. fo. 102.
- Opposita figura opposite medicamentū & si, p vacuū sit successio. fo. 170.
- De litera. P.
- Pestilentes morbos non pertinere proprie, arti prognostice & si acutissimi ob instabile iudicium. fo. 20.
- Palpebre superioris musculi & quot & vbi et qualiter peruertatur et quid significet. fo. 54.
- Palpebrā superiorē in acutis aptā manere & quid inde cū pulchris pūtis. f. 55.
- Palpebrā peruertitum mollicie tum, conuulsione et si Gal. pugnet Hipp. cum aliis pūtis. fo. 58.
- Plura signa ex dentium dispositione et quod inter cetera fidelius. fo. 77.
- Pulsus illiorum cuius affectus cerebri inditium, et quibus membris cerebrum compatiatur magis. fo. 109.
- Puris & sedimenti inumere conuenientie & differentie & de coctio ne significata. fo. 112.
- Purulentorū inditia & si ante rupturā tales sūt & de taliū signis cū aliis. fo. 100.
- Purulentorū ad varios terminos & q̄ ruptio sit crisis & de signis taliū. f. 104.
- Purulentorum qui super se possint & de pulchra digressionē si febris celsset in talibus. fo. 307.
- Part⁹ qd & q̄ ab ipso cōputari cretici dies & de dubiis circa hoc et solōe. fo. 169.
- Permutationis crisis inditia & cause & ad quā partem tutius. & de dicto Gal. singulari. fo. 400.
- De litera. Q.
- Que sit exacta app̄o medici q̄tenustalis & quas alias habet app̄ones. f. 4.
- Quadruplex sentus ad verbū Hip. si quid diuinū et qui melior cū aliis. f. 18.
- Quar̄ Hi. i. feda facie icohet a narib⁹ et de causa talis ex terminati cū aliis. 25.
- Quot tempora sunt loca nobilium musculorum et q̄ canicies inde incohet et de partibus cerebri. fo. 29.
- Que sit caluiciei causa et si pars ātica cerebri magis libera et vnde oppositū cum aliis pūtis. fo. 31.
- Quid per sublimes oculos et quid protendāt, item de ipsorum tumore lipitudine et reliquis. fo. 52.
- Quot licitū sit medico de causis p̄mitiuis iterrogare et q̄ in tali re sit gloria ipsi, et q̄ erudictio Hippo. ea, sit ad medicos non summe eruditos et q̄ signa sint, que docet contemplari. et in aditionibus. fo. 41.

S V M M A R I V S

- Quotuplex cōmunitatis modus & si vicinia distantia ve magis afficiant & de vicinia oculorum ad cerebrum. fo. 47.
- Quid conferat supine cubare & cui obssit & de errore Matthei de spuro lan guinis cum aliis. fo. 64.
- Que sit causa lapsus infirmi ad pedes & quid anuntiet & q̄ litera noua ma gisquadret. fo. 66.
- Que pulsus contentiue cause & que principales & que loco aliarum succe dant & quibus causis inspiratio alteretur & qualis differentia in dolorib⁹ ipsarum partium adiacentiunq; cum aliis puntis. etiam in additio. fo. 78.
- Quot cordi, omni tempore euentatio necessaria sit & si febriat subfrigido anhelitu. etiam in aditio. fo. 91.
- Quid addat dies creticus sudori si eo fiat & si partialis poterit esse optimus cum aliis. fo. 93.
- Quid saltus subsultioe & quibus membris & q̄ arteriis & cordi insit non vt naturalis motus, cum aliis. fo. 117.
- Qua etate sanguis fluor magis accidat. & de mltiplici doctria circa illd. 126.
- Que alteratio sit illa qua pus fit. & si potest dici naturalis. & si putrefactio co ctioq; super eadem parte procedat & qualiter alteratione cesset putredo cum gloriosis puntis. fo. 247.
- Que sint corporis proprie particule & si id, de brachiis cruribusue & si cor sit in medio corporis, & de calore naturali motus instrumento & q̄ famelici conualescentesq; pigri sint motus. fo. 168.
- Quare vno neruo compuncto conuelatur totum corpus & quare extrauer so scinditur & de testium contratione vnde & quid significet & cuius, sit pe ius signum, cum omnibus istius propositi. fo. 176.
- Quid sonet dicere consuetudinem in actibus naturalibus se miscere, & q̄ pro conseruanda sanitate naturalis instigatio sit optima regula. & q̄ sonus nō sit in nocte naturalis omnibus. cū infinis floribus huius materie. f. 179.
- Quid dolor capitis continuus cum febre & an pure ex auribus terminetur & si talis expulsio mortalis sit & vnde inferi⁹ possit pmutari cū al pūt. f. 170
- Quid in cā q̄ hiemales abscessus tardius terminent & min⁹ reppetāt. f. 408.

De litera. R.

- Ratio computandi creticos post viginti integre & cur de trigin. quatuor sit mentio & quare non vltra. fo. 350.
- Ratio laudis vituperii ve in quouis signo, est secundum distantiam propin quitatem ad naturale. fo. 21.
- Rumpi apostema simul adintus & extra pessimum & si absq; dolore sit pu ris generatio. fo. 147.

I N D E X.

- Recidivationis inditia & que complecta solutiois & si sit idem cum radice.
cum aliis puntis. f. 397.
- De litera. S.
- Secundā huius artis vtilitatē sub exēplo prudētis gubernatoris cū reliq. f. 8.
- Sanitatē uecessariā extra ptē artis prognosti. bene conditionatam. fo. 9.
- Sermones istius artis medice, muchos esse nisi ad particularia conducantur, vnde in vultu fedo sui ipsius preponitur efigies. fo. 22.
- Signa esse irrationalia aut secus, a toto genere & quantitate, aut quoad esse absolutum aut ad qualitatem signorum & quid hoc dicat. fo. 23.
- Sps de natura lucis eē & cur morū a cane rabido aborreāt aquā cū aliis. f. 49.
- Sex ppositiones explicantes per ordinem cuius membri affectu lachryme inuoluntarie fluāt. fo. 50.
- Sucipiēdo intus ā extra mittendo visus si fiat. & cur versus faciem dilusus manus vertat. fo. 85.
- Signa ex spiratione certiora eis que ex pulsu & Hip. de pulsu nullum verbum & q̄ in eundem finem ordinentur. fo. 36.
- Spirationem nō deuiā a naturali ordine magni momenti pro salute in acutis. & faciliores cognitionis in suis diff. pulsu, cum aliis istius propositi. f. 92.
- Si febris acuta necessario sit assidua. & si anxio fuit liber a feb. & q̄ sit ratio constituendi acutū morbum cum singulari digressionē ista omnia explicante etiam in aditionibus. fo. 94.
- Sudoris finitō & si pōt nris dici & i quo discrepet a loco cū al' isti ppositi. 97.
- Si morb' particularis sudore cōi absoluat nō rōne ptis sed cois materie q̄ febrē alia rōe fūdat & qualr eē calidū pfferē cōmuni sudori cum aliis pūtis. fo. 99.
- Sinistre partis apostema quoad metū non esse vnus rationis in iliali & precordiali sede & si ventriculi apostema eximitur inde. fo. 112.
- Sāguis fluorē ex directo ad sedē affectā optiā iudicatōe, & vtrūq; mē. 123.
- Sāguie extra venas nris nisi i corde & si i crāe nris. & q̄r i p' vertit. 141.
- Signa ex genitalib' virtuti vitali cōtribuēda que sit illa & q̄ p'cipali valde affinia & de signis e talibus vt sunt organa specie i cum aliis puntis. fo. 174.
- Somnum dici naturalem & qualiter & de causis ipsius ac interruptionis & q̄ pessima sit nostri temporis consuetudo. fo. 178.
- Sōnū mane factū fer nre & q̄ sāguis tūc moueat & si tū ois feb. remitat & q̄re meridian' mal' & post flobot. & q̄ quibusdā licitum sit tū dormire. fo. 179.
- Sōnum vigiliāq; superfluere malum, sed raro in acutis prolixus somnus. & si nullo pacto dormitat pessimum. fo. 180.
- Sōno mitigari dolors; i noc. magis torq̄ri ipō. & q̄ vna virt' retrahat alā & q̄r variis fanta. iterrupat som. & debreui som. pisciculor. cū aliis florib'. 182.
- Sedimentum rubeum & bono & malo esse & q̄ ptimum sit cādidum. & de lenitate ipsius cum aliis. fo. 217.

S V M M A R I V S

- Substantiam dare cum difficilius sit dare colore, qualiter lene nondum album. et de verbis textus admodum salutaris. si tantum ponderet sicut minuisse securum. in alio textu cum multis pulchris punctis. fo. 213.
- Sedimentum sub rubeum ut salutem promittat quibus egeat conditionibus & si a sanguine sit morbus semper salubris. fo. 220.
- Sedimentum crinoidale quid & unde tale appelletur & quid indicet effectiue & materiam, si pingue tale dici possit. quid laminosum furfureumque & quod vno respectu crinoidale omnibus deterius. alia ratione laminosum tale, alia furfureum & quomodo facimus istud esse tertium in text. & omnibus deterius. f. 124.
- Sedimenta a sub puis magnis ve portionibus videri quod deterius, etiam si omnibus sit illa ratio & de vario alio sedimento contra naturam & concordia plurimum text. f. 226.
- Sedimenta imperfecta sub nomine nubecule. & varia colore & situ. & quod quibusdam sit nubes ut sedimentum & forsam sola urine coctio. & quod in nigris melior nubes & in sanis. fo. 227.
- Substantia urine quid sit & qualis indicet cruditatem. & si alteratione et tingatur et si hoc Hipp. conforme. & quod verbum tenue ad calorem & substantiam referatur et de effectu caloris naturalis et extranei. fo. 230.
- Screatum humorem peccate ostendit in regione pericordiali & conditionibus illi cum al. f. 253.
- Screatum e pluribus integrari sed coctione in substantia potissimum unde prompte facileque expelliturque. fo. 256.
- Sputi puri cause & quod sanguineum sit detestabile si perseveret. & si tale in plethori leui extruset slob. in sexta epidemiarum fo. 259.
- Sputi viridis spumosi que cause & inditia & si omne erit spumosum. fo. 261.
- Sputi nigri vituperium & si necessario mortem & de singulari sensu ad quendam textum Hipp. fo. 263.
- Sternutamentum quid & que & si Hipp. bene a Gal. excuset a nobis & que obstitit positive & de singulari intellectu ad text. Hipp. in. 2. de ratione victus. fo. 264.
- Sputi biliosi permixti sanguini inditia & cause & si melius sit quod ad rubeum magis declinat. & quod oppositum possit teneri & quod sanguis comertio humores coquit. f. 269.
- Screatus summa latius est ipso dolorem sedari & si ipso procedente actur oppositum. & de colore nigro cum aliis punctis. fo. 271.
- Suppuratio cui etati cui sanguis fluor magis congruat cum aliis punctis. f. 378.
- De litera. T.
- Triplicem esse huius artis utilitatem & que sit & que potissima. fo. 3.
- Talia loca hypocondrialia esse mollia expertiaque doloris bonum & quod sanitas in materialibus morbis ex vacuatione et alteratione pendeat et quod membra non se alterent in statu naturali. fo. 105.
- Tumor pedum hidropicis familiaris. si datur spiritus naturales & quod omnis hidrops sit passio hepatis. fo. 156.
- Tumorem circa ventrem desistere redireque quomodo intelligat & nos ad Gal. fo. 161.

I N D E X:

Tex. hip. i. 4. aph. qb⁹ilia suspēsa eē re, eūdē ad illū pgnosti. dolorē q̄ i ilis fatiget & q̄ dolores vagi sint a vētositate & diutini a quouis humore. f. 208.

De litera. V.

Vlceris ficci cā & pgnostic. & sub q̄ colore pei⁹ & q̄ mēbro cū aliis punt. f. 79
Vnde hipocondrium, & si sit iliis idē & q̄ antonomatice de dextro & etiam
intrinseco & extrinseco. f. 104.

Vngium liuor pessimū iditiū & pei⁹ cum reliq̄ corpore & q̄d sint quē ad cor
respectu habeant. & de pulchra digressione de hoc in Thadeu m. f. 170.

Vtilia reppetū non est malum & q̄ vēter sit corporatus molliisq̄ cū vtili
tate talium. fo. 115.

Vrinā vi alreratē iecinoris potissimum repiscere & q̄ incontēto sit potissi
ma certitudo. fo. 211.

Vrine sedimentum laudabile lene sed leue, posse legi. & q̄ cocta sint gra
uia leuiaq̄ fo. 212.

Vrine sedimēti situs & q̄ isim⁹ & de causa & figura talis & colore. fo. 213.

Vrie sedimēti eqlitas q̄d addat lenitati & q̄tum eqlitas mala sit i reprobris
sedimentis. & de prestanti vi signorum vrine in morbis acutis. fo. 214.

Vrina cōspiciēda ēt i morbis extra venas & de priuatiōe sedimēti in sanis &
de lōga serie Aui. declarata circa hoc. & de cruditate sedimenti fo. 215.

Vrinā tenuē rufā miari discrimē & q̄ salub. mor. sit mort. ex plixitate. f. 231.

Vrie nigre fetide pigis signatū. & cui sbē pei⁹. cū ceteris pūtis isti⁹ ma. f. 233.

Vrine nigre aquose signata & de collōne ad etates cū plētris punctis. f. 237.

Vrina tenui cruda promitti apostemata inferius & de pulchra digressione
de crisi pmutationis. fo. 239.

Vomitū purū, mixtumue bifariā dici & de itētiōe Gal. de humorib⁹ puris &
de iurgio vgonis ad marsiliū de puritate colere cum ceteris. f. 247.

Vomitus porracei. inditia & cause & si talis lucidus. & de nigro. & de diff. in
ter species melācolie & qualis vomitus nequior cum ceteris. fo. 249.

Vomitus varii coloris causa & significatum & sub q̄ miscela peior & q̄ na
tura potens abscondat letale venenum cum ceteris punctis. fo. 251.

Vomit⁹ putris inditia & cause & q̄ n̄lis sit expsodoris. & q̄ fetid⁹ mor. f. 252.

Vomitum crīsum i febris & de signis talis propriis & cōmunibus & si fri
gore ciatur an compescatur vomitus cum multis puntis. fo. 412.

Varios terminos crisis vomitu facte & qualis terminus inclusiuus exclusi
uu ve & de dubiis circa talia. Finis.

EXPLICIT PRESENS OPVS

primi & secundi & tertii libri Predictionū Hip. Cōmenti

etiā Gal. cū Annotatio. ac singulari & noua expositio

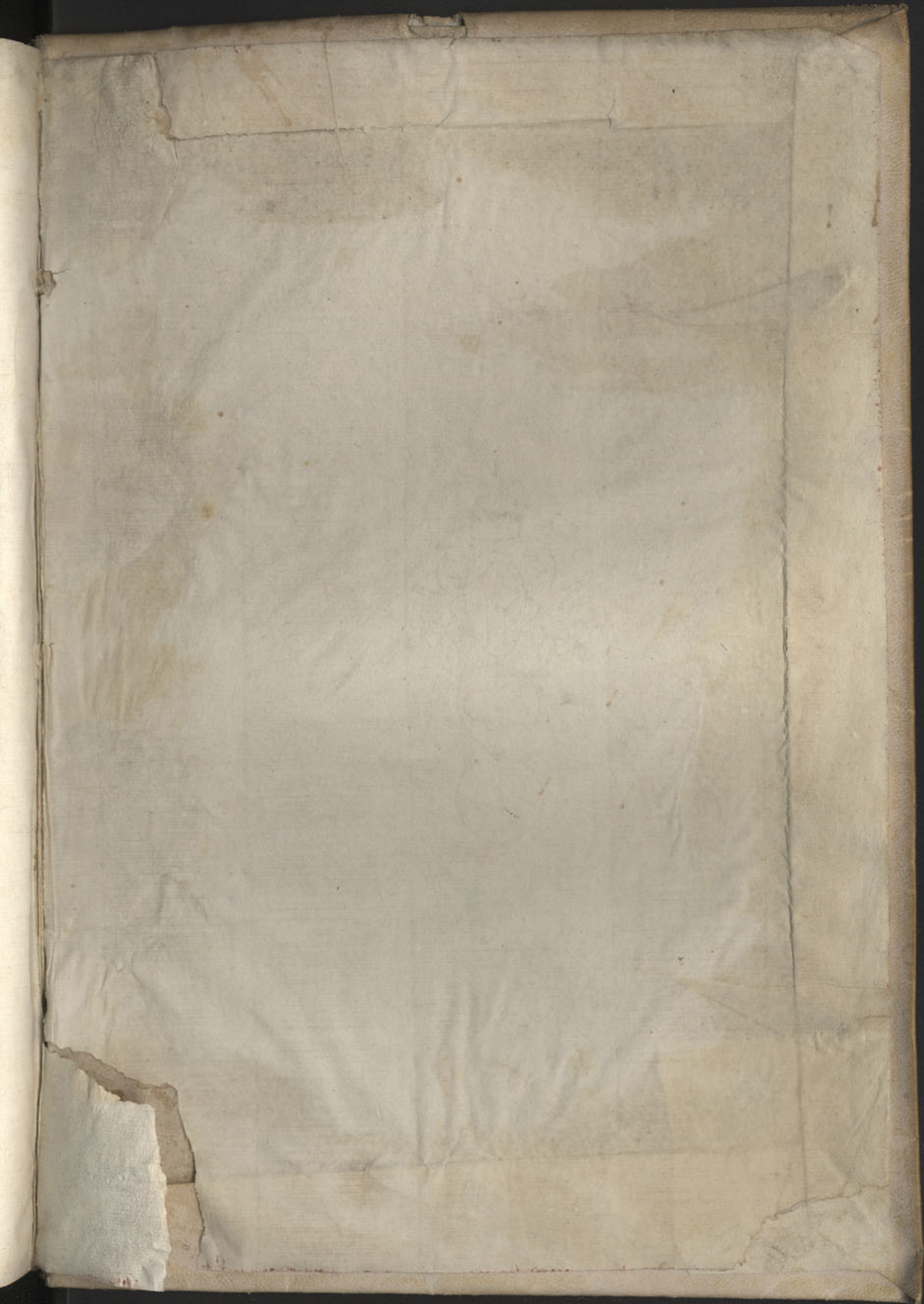
ne nunquā visa castigatū ac diligentissime

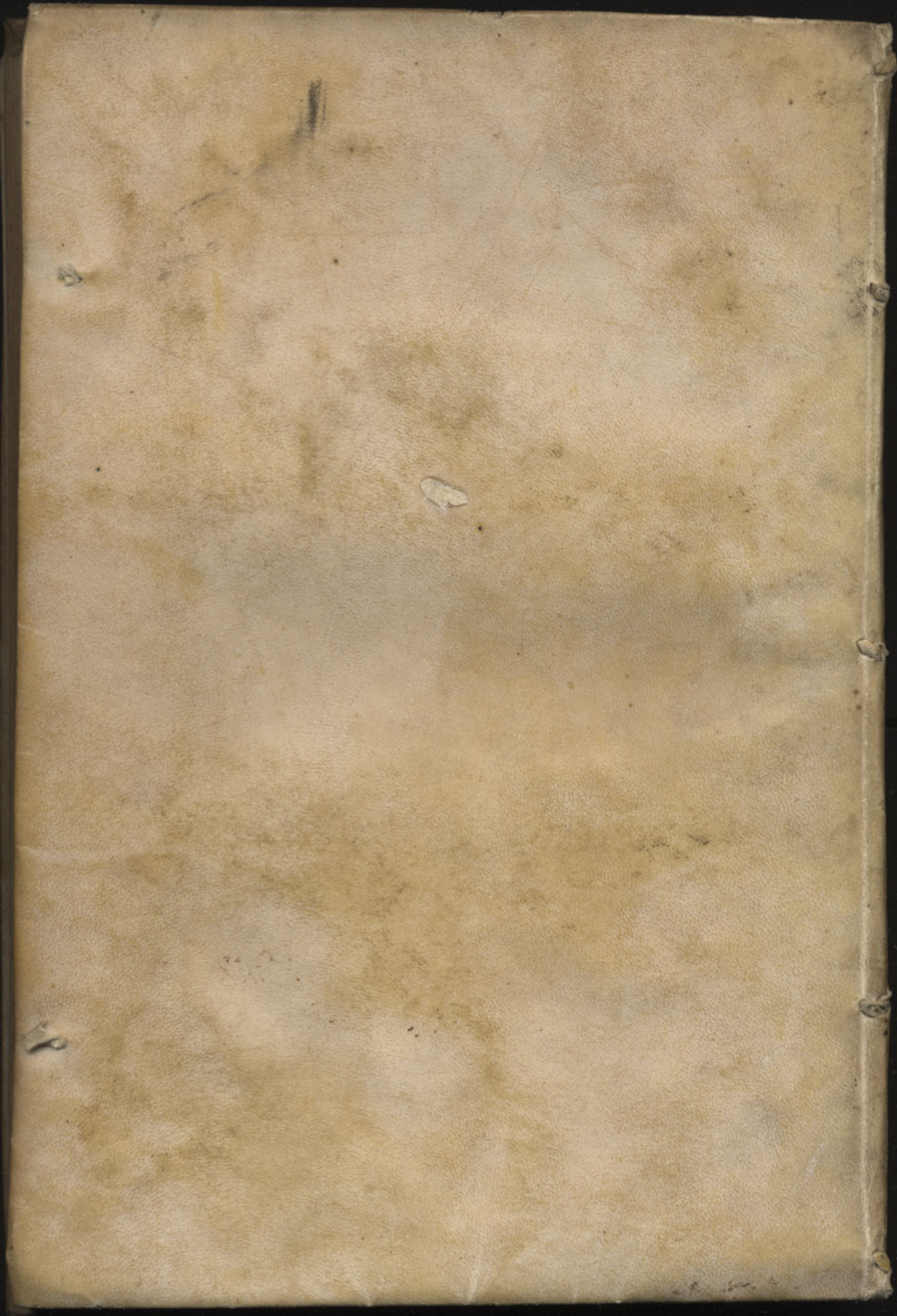
correctū. Apud inclitā Conimbricā. Ex offi. Iohānis

aluari & Iohānis barrerii Calcographor. Nono.

Cal. April Anno. M. D. XL. III.







WILLIAM BISHOP
HENRIC
TREDIC

Casa

Gab. *PC*

Est.

Tab. *21*

N.º *15*